

Ze Stolicy Pienin

GMINA KROŚCIENKO NAD DUNAJCEM

BEZPŁATNY KWARTALNIK NR 1(7) 2023 ISSN 2720-2410

Wesołych Świąt
Wielkanocnych
pełnych wiary,
nadziei, miłości

życzy wójt Jan Dydą

Zielone światło dla Św. Kingi

394. Zebranie Plenarne Konferencji Episkopatu Polski pozytywnie zaopiniowało prośbę władz świeckich i kościelnych o patronat św. Kingi nad Krościenkiem nad Dunajcem.

Teraz zgodnie z procedurą po obradach Konferencji Episkopatu Polski oficjalne pismo zostało przekazane do ks. bpa Andrzeja Jeża, Biskupa Diecezji Tarnowskiej.

Kuria Diecezjalna w Tarnowie przygotowuje już odpowiedni dokument do Stolicy Apostolskiej w Watykanie w tej sprawie. Trafi on do Kongregacji Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów. To już ostatni etap opiniowania i formalność. (BES)

Budowa historycznej kładki

➔ WIĘCEJ STR. 3

Plac targowy w nowej odsłonie

➔ WIĘCEJ STR. 4

Świadkowie historii dawnego Krościenka nad Dunajcem

➔ WIĘCEJ STR. 6 I 7

Pasją zjawiska pogodowe i korzenioplastyka

➔ WIĘCEJ STR. 9

Rozwój oferty rowerowej

➔ WIĘCEJ STR. 12

Wielka Powódź 1813 roku

➔ WIĘCEJ STR. 15

Krościenko nad Dunajcem w liczbach:

1423

w tym roku przez Krościenko jechał cesarz Zygmunt Luksemburski na koronację Zofii, żony Władysława Jagiełły

1750

z tego roku pochodzi żelazko do pieczenia opłatków, które znajduje się w kościelnym magazynie

1788

w tym roku uległy zniszczeniu najstarsze dzwony w Krościenku podczas pożaru kościoła

1870

od tego roku proboszczowie zamieszkali w nowej plebanii zlokalizowanej przy Rynku

1936

od tego roku Orkiestrę w Krościenku nad Dunajcem zaczął prowadzić Jan Mikołajczyk, miejscowy fryzjer z ul. Zdrojowej. Od tego czasu orkiestra grała w każdą niedzielę przy źródłach na Zawodziu i w Miejskim Parku

1958

w tym roku w czerwcu Krościenko nad Dunajcem odwiedziła powódź

1962

w tym roku OSP z Krościenka nad Dunajcem zajęła I miejsce w zawodach wojewódzkich w Myślenicach opr. (BES)

Wiele emocji wzbudza budowa kolejki linowej w Pieninach. Tymczasem – jak się okazuje – nie jest to pomysł nowy... Już bowiem w marcu 1997 roku temat ten był poruszany na pierwszej stronie „Tygodnika Podhalańskiego” w tekście pt. „Gondolą nad Pieninami”.

To wówczas wśród radnych Krościenka nad Dunajcem, jak informował wówczas „Tygodnik Podhalański”, zrodził się ów nowatorski pomysł. Zgodnie z nim miano przewozić turystów wagonikami z sołectwa Tylka na przystań flisacką w Sromowcach Kątach. Po drodze mieli oni podziwiać z lotu ptaka ten piękny, unikatowy zakątek Pienin. Miało być to też przy okazji rozwiązanie komunikacyjne, alternatywne dla jazdy samochodami. Turyści zamiast autem przez Pieniński Park Narodowy, przemierzaliby się nad nim gondolą... Ówczesne władze Krościenka nad Dunajcem argumentowały, że podobna kolejka jest w Krynicy, czy na Słowacji na Łomnicę. Padł wtedy i argument, że turyści obiegają Pieniny i spływ Dunajcem, więc jeśli w Pieninach byłaby kolejka elektryczna, to byłyby one w pewnym sensie chronione przed... zadeptaniem.

Jednak już wtedy, tak jak jest to i obecnie, dyrekcja Pienińskiego Parku Narodowego nie podzielała optymizmu władz. Ówczesny dyrektor podkreślał, że nie ma pewności, że taka kolejka przyczyni się do mniejszego ruchu samochodowego, bo to, czy taka gondola byłaby alternatywą zależałoby od cen za bilet na kolejkę...

Pomysł wrócił po 24 latach, gdy to władze Krościenka na Dunajcem, a także Czorsztyna i Szczawnicy oraz Województwa Małopolskiego w 2021 roku podpisały list intencyjny w tej sprawie z udziałem Polskich Kolei Linowych. I wówczas, dwa lata, temu padały argumenty, że takie przeorganizowanie ruchu turystycznego sprawi, że zostanie bardziej zadbane środowisko Pienińskiego Parku Narodowego. Urząd Marszałkowski wręcz zapewniał, że ten unikatowy projekt może dać Pieninom ogromne odciążenie od tego, co...zanieczyszcza powietrze, a więc wszechobecny smog...

Tym razem pomyślano jednak o nieco innej trasie dla kolejki z pominięciem obszaru Pienińskiego Parku Narodowego od Sromo-

WARTO PRZYPOMNIEĆ

Kolejką nad drzewami

wiec, poprzez gminę Łąpsze Niżne, Czorsztyn do Krościenka. Oczywiście wcześniej musiałyby odbyć się badania naukowe dotyczącego ruchu turystycznego i jego oddziaływania na Pieniny, a także zostać zbadane, jakie oddziaływanie na nie miałyby owa kolejka. Już zajął się tym Urząd Marszałkowski wraz z gminą Krościenko nad Dunajcem. Badania trwają...

Rozwiązanie jest jednak bardzo ciekawe i obiecujące, podobne do tego, jakie są w: La Paz w Boliwii, gdzie jest podniebne metro, czy w Medellin w Kolumbii lub w Stanach Zjednoczonych w Austin w stanie Teksas... Kolej gondolowa planowana jest też w Paryżu, a z podobnego rozwiązania korzystają już mieszkańcy stolicy Wielkiej Brytanii, gdzie kolejka łączy dwa brzegi Tamizy. Także francuskie samorządy coraz bardziej interesują się koleją gondolową, np. w Brest w Bretanii i Tuluzie.

Czy tym razem po 26 latach jest większa szansa, że pomysł kolejki w Pieninach zostanie zrealizowany? Już niedługo się o tym przekonamy.

(BES)

Ze Stolicy Pienin

BEZPŁATNY KWARTALNIK
ISSN 2720-2410

Redaktor naczelny: Krzysztof Koper, redaguje zespół.

Sekretarz redakcji: Beata Szkaradzińska

Siedziba: 34-450 Krościenko nad Dunajcem, Rynek 34

Wydawca: Centrum Kultury i Promocji w Krościenku nad Dunajcem

Kładka połączy dwa brzegi Dunajca

Uroczyste przekazanie umowy związanej z budową kładki, która uzupełni trasy rowerowe VeloDunajec, odbyło się 17 lutego. W uroczystości udział wzięli: marszałek Witold Kozłowski, wójt Jan Dyda, radni gminy Krościenko nad Dunajcem i liczni zaproszeni goście, w tym parlamentarzyści poseł Anna Paluch i senator Jan Hamerski.

Kładka będzie nawiązywała do tej, która została zabrana przez Dunajec podczas wielkiej powodzi w 1934 roku, tak zdecydowano już na etapie projektu przeprawy, posilkując się starymi archiwalnymi zdjęciami. Zostanie ona jednak zlokalizowana nieco dalej, tak, aby nie wchodzić w teren Pienińskiego Parku Narodowego, który nie wyraził zgody na budowę kładki w historycznym miejscu. – *Termin realizacji inwestycji to około 15 miesięcy* – wyjaśniała Katarzyna Węgrzyn – Madeja, dyrektor Zarządu Dróg Wojewódzkich w Krakowie, podkreślając, że w ramach inwestycji zostanie także rozbudowana ulica św. Kingi.

– *Bardzo się cieszę z tej inwestycji, która połączy Krościenko nad Dunajcem*

i Szczawnicę. Mam wielką satysfakcję, że ścieżki powstają wokół Pienin – mówił marszałek Witold Kozłowski. Dodając, że to już będzie druga kładka w Krościenku nad Dunajcem.

– *To ważna chwila* – mówiła poseł Anna Paluch, mieszkanka Krościenka nad Dunajcem, podkreślając, że gdy spotyka Krościenczan, to oni bardzo się cieszą, że miejscowość tak prężnie się rozwija.

– *Nie ukrywam zadowolenia, że marzenia stały się rzeczywistością* – mówił z kolei wójt Jan Dyda, zapewniając, że spotkanie to dowód na to, że znacznie łatwiej realizuje

się cele, jeśli jest dobra wola i współpraca wszystkich stron, jak w przypadku tej inwestycji. – *Rozbudowa ścieżek rowerowych i budowa kładki w Krościenku nad Dunajcem to wielka korzyść dla turystów i mieszkańców.*

O historii mostów na Dunajcu w Pieninach mówił historyk Jan Komorek, przewodniczący Rady Powiatu Nowotarskiego. Przypomniał on budowę pierwszych przepraw i ich lokalizację. Mówił, że odbudowywaną kładkę zabrała w 1934 roku wielka powódź. Część tej konstrukcji zawiesiła się na wybudowanym nowym moście im. Piłsudskie-

go, a druga część zatrzymała się na Piaskach.

W ramach planowanej inwestycji prócz kładki powstanie też ponad 58 m ścieżki rowerowej, która połączy istniejącą ścieżkę VeloDunajec z chodnikiem wzdłuż drogi powiatowej od strony Szczawnicy. Wykonawca będzie musiał też wybudować ponad 130 metrów odcinek drogi gminnej wraz z placem do zawracania i niezbędną infrastrukturą. Powstaną też oświetlenie kładki, zostaną też umocnione brzegi i skarpy Dunajca w miejscu budowy kładki.

Podczas podpisania umowy Katarzyna Węgrzyn – Madeja, dyrektor ZDW nadmieniła i o innych planowanych inwestycjach, jak choćby rozbudowie drogi wojewódzkiej 969 na odcinku Grywałd – Krościenko nad Dunajcem. Wspomniano również o budowie ścieżki pieszo – rowerowej łączącej istniejącą przy ulicy Sobieskiego ze ścieżką wzdłuż lewego brzegu Dunajca popod mostem łączącej z istniejącą ścieżką rowerową prowadzącą do planowanej kładki.

tekst i fot. (BES)

Budowa historycznej kładki

Ruszyła budowa kładki na Dunajcu. Ułatwi ona komunikację pomiędzy obiema częściami Krościenka. Uzupełni ona także trasę rowerową VeloDunajec. W swym kształcie kładka będzie przypominać tę dawną z lat 70. XIX wieku, którą zabrała wielka powódź w 1934 roku.

W miejscu, gdzie stanie przeprawa trwają właśnie prace ziemne. Ruszyły już późną kalendarzową zimą i potrwać kilkanaście miesięcy. Nie jest to najłatwiejsze zadanie przez bliskość koryta rzeki. – *Termin zakończenia prac to 15 miesięcy* – mówi wójt Jan Dyda.

Kładka będzie mieć daszek, tak jak miała to ta sprzed blisko 150 lat i będzie zabezpieczona

wzdłuż po bokach drewnianymi elementami konstrukcji. To dlatego w planach jest wykorzystywanie jej, jako miejsca gdzie miejsce znajdą informacje na temat Pienin i Gminy.

W ramach prac wykonawca ma zbudować kładkę przez Dunajec oraz ścieżkę rowerową o długości 58,20 m, stanowiącą połączenie kładki z istniejącą ścieżką rowerową i chodnikiem wzdłuż drogi powiatowej wiodącej w kierunku Szczawnicy. W ramach prac wykonawca ma też umocnić skarpy i brzegi koryta Dunajca, a także zbudować plac do zawracania o wymiarach 20 x 20 wraz z niezbędną infrastrukturą oraz oświetlenie.

oprac. (BES)

FOT. BEATA SZKARADZIŃSKA

WIZUALIZACJA URZĄD MARSZAŁKOWSKI

ZDJĘCIA: BEATA SZKARADZIŃSKA

Plac targowy w nowej odsłonie

Trwają prace związane z budową pierwszego etapu Placu Targowego przy ulicy Targowej w Krościenku nad Dunajcem. Jeśli wszystko pójdzie zgodnie z planem już w maju będzie on gotowy.

Uporządkowanie miejsc do cotygodniowego handlu w stolicy Pienin było nieodzowne i to nie tylko ze względów estetycznych, ale i dla wygody kupujących i sprzedawców. Istniejący plac do cotygodniowego poniedziałkowego jarmarku już dawno wymagał dostosowania do istniejących obecnie standardów. Wkrótce ruszy kolejny drugi etap przy

ulicy Wędkarzy. – *Teren jest na etapie skomunalizowania* – wyjaśnia wójt Jan Dyda.

Warto przypomnieć, że jarmarki w stolicy Pienin mają bardzo długą historię. Pierwsze pojawiły się wraz z nadaniem praw miejskich przez Kazimierza Wielkiego w 1348 roku. Od XVI wieku jarmarki były cztery razy do roku: na Zielone Świątki, odpust ku czci Wszystkich Świętych, na św. Annę i na św. Michała. Dawne jarmarki było to bogactwo wielokulturowe, a stragany uginały się od różnorodnego towaru.

(BES)

Kanalizacja z Polskiego Ładu

W ramach II edycji Rządowego Funduszu Polski Ład, Programu Inwestycji Strategicznych gmina Krościenko nad Dunajcem otrzymała 4 mln 720 tysięcy złotych dofinansowania. To dzięki tym funduszom będzie budowana kanalizacja w Grywałdzie i w Krościenku nad Dunajcem.

Już ruszyła procedura wyłonienia wykonawcy robót dotycząca zadania pn. „Zaprojektowanie i budowa sieci kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami, pompownią oraz odtworzeniem nawierzchni na drogach na terenie gminy Krościenko nad Dunajcem”. Przedsięwzięcie zostało podzielone na dwa zadania. Pierwsze to budowa kanalizacji sanitarnej w Grywałdzie, jest to tzw. etap III oraz drugie

zadanie to budowa sieci kanalizacyjnej w Krościenku nad Dunajcem-Łąkcica. – *Inwestycja powstanie w formule wykonawczej „zaprojektuj – wybuduj”* – tłumaczy wójt Jan Dyda.

Warto przypomnieć, że gmina na ten cel otrzymała środki finansowe w wysokości 95 procent wartości inwestycji w ramach II edycji Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych. Wójt podpisał umowę z firmą usługi Sprzętowe i Budowlane „ALKOP” Aleksander Lachor z siedzibą w Męcinie.

– *Zawarta umowa opiewa na kwotę 4 720 000 zł. Natomiast zadanie będzie realizowane w przeciągu dwóch lat z terminem zakończenia prac do końca 2024 roku* – wyjaśnia wójt

Jan Dyda. Dodaje, że to już druga inwestycja gminy Krościenko nad Dunajcem zrealizowana z Polskiego Ładu.

Opr. (BES)

„Do Chrystusa więc, niech się zwróci współczesna ludzkość, aby od Niego przejąć orędzie wyzwolenia i pokoju. W Nim, pierwotnym nowej ludzkości, w którym już działa moc zmartwychwstania, narody mogą mieć nadzieję na nową erę sprawiedliwości, prawdy i pokoju.”

/Św. Jan Paweł II, Urbi et Orbi,
Niedziela Wielkanocna, 1985 r./

Raffaello del Garbo: Zmartwychwstanie, 1511
Galeria Akademii w Florencji

Niechaj w tym błogostawionym czasie Świąt Wielkiej Nocy prawda o Zmartwychwstaniu Jezusa przeniknie do naszych serc i umysłów, wypełniając je Bożym światłem, pokojem, nadzieją i optymizmem.

Życzę, aby Zmartwychwstały Pan – Zwycięzca śmierci – udzielał obficie wszelkich potrzebnych łask i dodał sił w codziennych zmaganiach.

Niech Chrystus pobłogosławi naszym rodzinom i całej Ojczyźnie, abyśmy umieli odważnie nieść innym pokój i radość, płynące z tego największego cudu i tajemnicy naszej wiary.

Anna Paluch, Poseł na Sejm RP

WIELKANOC 2023

➔ W trosce o dzieci i młodzież

360 rodziców i 80 nauczycieli wzięło udział w spotkaniu dotyczącym profilaktyki i przeciwdziałaniu narkomanii z użyciem tzw. „walizki edukacyjnej”. Prowadził je asp. szt. Rafał Skrobot, funkcjonariusz zespołu ds. nieletnich i patologii Komendy Powiatowej Policji w Nowym Targu.

Szkolenie dla rodziców i nauczycieli zainicjowali wójt i Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii, działająca przy Urzędzie Gminy w Krościenku nad Dunajcem. Odbywało się ono od 25 do 27 stycznia. Podczas spotkania

policjant zaprezentował walizkę edukacyjną, która zawiera atrapy środków odurzających oraz opowiedział o objawach mogących świadczyć o zażywaniu środków psychoaktywnych i różnych rodzajów narkotyków oraz dopalaczy. Funkcjonariusz informował też, gdzie szukać pomocy w przypadku zagrożeń.

opr. (BES)

➔ Fundusze dla OSP

Podpisanie umów dotacji dla jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu Gminy odbyło się 12 stycznia br. w urzędzie gminy Krościenko nad Dunajcem.

Środki przekazane z budżetu gminy zostaną przeznaczone na podstawowe potrzeby zapewniające gotowość bojową

jednostek OSP w tym roku. W trakcie spotkania wójt Jan Dyda podsumował ubr. Podziękował też strażakom za ofiarne niesienie pomocy oraz prosił o dalsze działania i podtrzymywanie tradycji. Zapewnił również o współpracy i wsparciu ich w dalszej służbie.

opr. (BES)

➔ Odblaski dla bezpieczeństwa

Opaski i zawieszki odblaskowe na ręce Komendanta Komisariatu Policji w Szczawnicy podkom. Marcina Mikołajczyka przekazał wójt Jan Dyda.

Opaski zostały sfinansowane z budżetu gminy w ramach programu rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii. Ich zadaniem jest zwiększenie bezpieczeństwa w poruszaniu się dzieci i młodzieży. Na opaskach jest napis Gmina Krościenko nad Dunajcem, Komenda Powia-

towa Policji w Nowym Targu oraz herb Krościenka nad Dunajcem.

Wójt podkreślił, że przyczynią się one do uchronienia zdrowia i życia młodych mieszkańców gminy. Za ich zakup podziękował z kolei komendant Komisariatu Policji podkomisarz Marcin Mikołajczyk, zobowiązując się do przeprowadzenia w jeszcze w tym roku w szkołach i przedszkolach kolejnych spotkań prewencyjno-profilaktycznych.

opr. (BES)

➔ Odzież specjalistyczna dla OSP

Odzież specjalistyczną otrzymali strażacy. Została ona zakupiona, dzięki pomocy finansowej udzielonej gminie Krościenko nad Dunajcem z budżetu Województwa Małopolskiego.

18 kompletów odzieży specjalistycznej, w tym ubrania ochronne, rękawice, kominarki, buty oraz hełmy przekazał przedstawicielom Zarządów Ochotniczych Straży Pożarnych wójt Jan Dyda. Podczas uroczystości podziękował on strażakom

Projekt współfinansowany ze środków Województwa Małopolskiego.

za ofiarne niesienie pomocy i prosił ich o dalsze działania, zapewniając o dalszym wsparciu.

Ów sprzęt umożliwi strażakom sprawne akcje ratownicze. Koszt zakupu umundurowania wyniósł 60 552 zł. Z tego 37 265 zł. Były to środki z budżetu Województwa Małopolskiego, a 23 287 zł. Środki własne gminy Krościenko nad Dunajcem.

Spotkanie odbyło się 29 grudnia ubr. w Urzędzie Gminy Krościenko nad Dunajcem.

opr. (BES)

➔ Działko i kamera dla OSP Grywałd

Kamerę termowizyjną oraz działko wodno-pianowe przekazał przedstawicielom Zarządu OSP w Grywałdzie wójt gminy Jan Dyda.

Dzięki doposażeniu strażacy będą mogli nieść wszechstronną i skuteczną pomoc poszkodowanym. Umożliwi im to też sprawniejsze akcje ratownicze. Koszt zakupu to 19 tys. zł. Środki pochodziły z budżetu Gminy

Krościenko nad Dunajcem, w ramach Funduszu Sołeckiego sołectwa Grywałd na br.

Sprzęt został przekazany podczas walnego zebrania członków OSP Grywałd, które było 25 lutego. To podczas niego za ofiarne niesienie pomocy strażakom podziękował wójt, zapewniając ich także o swym dalszym wsparciu.

opr. (BES)

➔ Bezpieczeństwo seniorów priorytetem

Seniorzy z terenu gminy Krościenko nad Dunajcem spotkali się z policjantami i władzami gminy. Rozmawiano o bezpieczeństwie ludzi starszych i zagrożeniach, jakie mogą ich spotkać.

W prelekcji, która została zorganizowana 15 grudnia, uczestniczyli dzielnicowi gminy Krościenko nad Dunajcem, podkom. Marcin Mikołajczyk, komendant komisariatu policji w Szczawnicy, a także wójt Jan Dyda.

Poruszono problem wyłudzenia pieniędzy metodami:

„na wnuczka”, „na policjanta”, „na funkcjonariusza centralnego biuro śledczego” oraz „na prokuratora”. Udzielono też seniorom porad dotyczących ich bezpieczeństwa, a więc konieczności zamykania drzwi na klucz i zachowania szczególnej ostrożności podczas wizyt osób nieznanym, często podających się np. za pracownika opieki społecznej, czy elektrowni. Zachęcano także seniorów, aby swe oszczędności lokowali w banku, a wartościowe przedmioty w sejfie.

opr. (BES)

Świadkowie historii dawnego

Cmentarz żydowski w Krościenku nad Dunajcem zostanie uzupełniony o lapidarium, w którym zostaną umieszczone fragmenty odnalezionych macew. Sześć z nich zostało już odrestaurowanych za kwotę 20 tys. zł. Koszty pokryła w całości Fundacja Rodziny Popielów.

A wszystko zaczęło się już w 2010 roku, dzięki samym mieszkańcom Krościenka nad Dunajcem. To wówczas z inicjatywy Jakuba Dydy, a przy aprobacie i przychylności ówczesnego wójta Stanisława Gawędy, zaczęto porządkować zapomnianą nekropolię zlokalizowaną na wzgórzu na krańcu miejscowości. To tu przed II wojną światową istniał duży żydowski cmentarz, zapomniany przez lata.

– Teren cmentarza był bardzo zaniedbany, zaczęliśmy od prac porządkowych wycinając krzaki i oczyszczając alejkę do jedynej na ten moment ocalałej macewy Leopolda Krumholtza. W akcję zaangażowani byli mieszkańcy Kro-

ścienka – mówi Jakub Dyda, strażnik pamięci żydowskiego cmentarza w Krościenku nad Dunajcem. Niestety po jakimś czasie natura na nowo przejęła to miejsce. Wyrosła nowa roślinność. To wtedy wróciła sprawa dawnego kirkutu. Jakub Dyda, tym razem z Henrykiem Olkiewiczem, mocno się zaangażowali w przywrócenie pamięci tego miejsca. – Henryk miał matkę Żydówkę, podchodził do tej sprawy bardzo emocjonalnie. Razem pojechaliśmy do Krakowa do siedziby gminy żydowskiej Tadeuszem Jakubowiczem. Niestety usłyszeliśmy, że ma ograniczone możliwości finansowe, bo gmina w Krakowie jest niewielka i nie jest zainteresowany cmentarzem w Krościenku nad Dunajcem – mówi Jakub Dyda.

Potem w stolicy Pienin pojawił się Dariusz Papiela, pomysłodawca projektu „Ludzie nie liczby”, której celem jest

imiennie upamiętnienie ofiar Zagłady, a także przywracanie pamięci mniejszości narodowych, etnicznych i religijnych zamieszkujących tereny Polski. – Darek zainteresował się terenem kirkutu, następnie odbył rozmowę z wójtem gminy. Później już sprawy potoczyły się błyskawicznie. Nawiązaliśmy kontakt ze sobą, przeanalizowaliśmy źródła historyczne. Po raz kolejny zostały wycięte zarośla, a teren w porozumieniu z urzędem został uporządkowany. Na miejsce została zaproszona komisja rabiniczna, która za pomocą georadaru ustaliła lokalizację masowego grobu – wyjaśnia Jakub Dyda.

Ustalono, że masowa mogiła jest dokładnie w tym miejscu, w którym są teraz usypane białe kamienie... Udało się to ustalić dzięki panu Janowi Scheiki oraz badaniom komisji. To tam są szczątki, tych wszystkich zamordowanych 286 osób, których imiona i nazwiska są wymienione na postawionym

tam w 2018 roku pomniku. W miejscu masowej mogiły nasypiano 15 ton białych drobnych kamieni, a wokół posadowiono odłamki skał, jest ich około 300, czyli tyle ile przed wojną liczyła społeczność żydowska w Krościenku nad Dunajcem. Najmłodszą z zamordowanych w czasie II wojny światowej mieszkanką dawnego Krościenka nad Dunajcem była zaledwie 6 miesięczna Lea...

Część ogrodzenia kirkutu i bramę z motywem menory ufundowała Fundacja Nissenbaunów. Stał tu pomnik z wypisanymi na nim imiona, nazwiskami i wiekiem Żydów, którzy zginęli podczas niemieckiej okupacji. Jak ustalono nazwiska ofiar? Otóż, jak wyjaśnia Jakub Dyda, kwerendę źródeł historycznych po archiwach w Nowym Targu i Krakowie poczynił Dariusz Papiela. – Na tej podstawie odnaleźliśmy nazwiska – mówi Jakub Dyda i dodaje, że wiele źródeł się zachowało także w gminie Krościenko nad Dunajcem.

Krościenka nad Dunajcem

Bardzo uroczyste obchodzone otwarcie cmentarza 17 czerwca 2018 roku. To wówczas po 76 latach odczytano nazwiska tych, którzy kiedyś żyli w Krościenku nad Dunajcem, a których w 1942 roku wymordowali Niemcy. W wydarzeniu udział wzięli przedstawiciele władz gminy, a także powiatu i województwa. Byli rabini: Michael Schudrich, Avi Baumol, który modlił się w intencji tych, którzy spoczęli na cmentarzu żydowskim w Krościenku nad Dunajcem. Pomnik odsłonił z kolei potomkowie rodzin Süsskindów z Australii oraz Neugroschelów ze Stanów Zjednoczonych. Ziemię z Erec Israel na masowy grób wysypał syn Salomona Susskinda. Było to bardzo wzruszające wydarzenie.

Warto przypomnieć, że cmentarz żydowski w Krościenku nad Dunajcem ma już ponad 200 lat. Pierwsi Żydzi pojawili się w tym niewielkim miasteczku z bogatą historią już w połowie XVIII wieku. Natomiast już w 1822 roku rodzina Grossów wykupując ziemię rozpoczęła eksploatację lokalnych źródeł mineralnych i to były początki uzdrowiska w stolicy Pienin.

W czasie II wojny światowej w Krościenku nad Dunajcem zamieszkiwało blisko 300 osób należących do społeczności żydowskiej. Rok 1942 był czasem ich całkowitej zagłady. Byli oni mordowani w dwóch falach,

najpierw 28 kwietnia, a potem 28 sierpnia. Pozostałych przy życiu przesiedlono do nowotarskiego getta, po drodze wielu z nich zginęło... Tych co przeżyli wywieziono do obozów zagłady do Bełżca i do Auschwitz. W sumie po II wojnie światowej z kilkuset osób mieszkających w Krościenku nad Dunajcem przetrwało jedynie ośmiu mężczyzn...

***

Teraz odnajdywane są kolejne macewy z dawnego żydowskiego cmentarza, który jest jedynym świadkiem społeczności, która w Krościenku

nad Dunajcem żyła przez ponad 200 lat. – Obecnie trwa zdobywanie środków oraz ostateczne opracowanie koncepcji lapidarium. Naszym marzeniem jest odnowienie jak największej ilości macew oraz zabezpieczenie i wyeksponowanie wszystkich, które zostały odnalezione – mówi Jakub Dyda.

Informacje o odnajdywanych fragmentach macew, których jest już na teraz około 200, przekazały do fundacji anonimowe osoby. – Jeszcze nie wszystkie macewy wróciły na kirkut... Jeśli ktoś wie o jakichś fragmentach macew

może je anonimowo zostawić pod kirkutem. Nikt nie będzie o nic pytał, nikt nie będzie oceniał, zostaną one zabezpieczone i umieszczone tam, gdzie jest ich miejsce – mówi Jakub Dyda.

Na pomniku z nazwiskami dawnych mieszkańców królewskiego miasteczka umieszczono cytaty z księgi Hioba: „**Ziemia nie kryj mojej krwi, iżby mój krzyk nie ustawał**”. Dzięki upamiętnieniu miejsca pochówku dawnych mieszkańców stolicy Pienin, nie zaginie kawałek historii społeczności Krościenka nad Dunajcem.

Tekst i fot. (BES)

ŁUDZIE, NIE LICZBY

UPAMIĘTNIENIE ŻYDÓW Z KROŚCIENKA NAD DUNAJCEM OFIAR ZAGŁADY 1942

CMENTARZ ŻYDOWSKI Z XIX WIEKU W KROŚCIENKU NAD DUNAJCEM.

Źródłami wzmianek o osiedleniu żydowskim w tym miejscu są dokumenty z drugiej połowy XVII w. W roku 1777 w Krościenku było 167 domów, 734 mieszkańców, w tym 5 Żydów. W latach 30-tych XX wieku żyło w mieście 2755 mieszkańców, z czego 300 osób wyznania żydowskiego. Cmentarz służył pochówkom mieszkańców Krościenka, Ochotnicy, Grywałdu i Tyliki. W początkowej fazie okupacji tego regionu przez niemieckie Niemcy w latach 1939-1942 społeczność żydowska liczyła 264 osoby. Na cmentarzu pochowano ponad 130 ofiar masowych egzekucji z Krościenka, Ochotnicy i Szczawicy dokonanych przez nazistów w kwiecień i sierpień 1942 roku. Z 264 Żydów mieszkających podczas okupacji w Krościenku Zagładę przetrwało 8 osób.

W 2018 roku w ramach projektu „Ludzie, Nie Liczby”, zainicjowanego przez sportowca Sierusza Piepiela, mającego na celu przywrócenie pamięci o osobach, które przez wieki żyły tu i wnieśli swój wkład w rozwój miasta i regionu, wykonano pomnik poświęcony społeczności żydowskiej Krościenka, dokalkowano i zabezpieczono masowe groby, spamiętniono ofiary egzekucji dokonanych na terenie cmentarza i w okolicach, które pożyłono w masowym grobie na terenie cmentarza oraz wykonano renowację płotu. Całość wzbogaciły edukacyjne tablice przybliżające tragiczną historię żydowskich mieszkańców Krościenka. Cmentarz jest miejscem pamięci i miejscem pochówku setek osób.

ORGANIZATORZY:

CENTRUM HISTORII I KULTURY STOLICY PIENIN

STOWARZYSZENIE ZWIĘZI WYKONAWCZYCH

STOWARZYSZENIE ZWIĘZI WYKONAWCZYCH

SARCEWICZ ZBIÓRKI W RAMACH AKCJI ZWIĘZI WYKONAWCZYCH „LUDZIE, NIE LICZBY”

PEOPLE, NOT NUMBERS

COMMEMORATION OF THE JEWISH CITIZENS OF KROŚCIENKA NAD DUNAJCEM, VICTIMS OF THE HOLOCAUST

19TH-CENTURY JEWISH CEMETERY IN KROŚCIENKA NAD DUNAJCEM.

Documents recording Jewish settlements in Krościenka first appear in the second half of the 18th century. In 1777 the town comprised 167 citizens, five of which were Jewish. By the 1930s, Krościenka had grown to 2755 citizens, including nearly 300 Jews. Its cemetery was a place of burial for the people of Krościenka, Ochotnica, Grywałd and Tyliki. In the initial stage of Nazi occupation of the region during the years 1939-1942, Krościenka's Jewish community consisted of 264 people. In April and August of 1942, over 130 victims of Nazi mass executions from Krościenka, Ochotnica and Szczawica were buried in the cemetery. Of the 264 Jews living in Krościenka during the occupation, only eight survived the Holocaust.

In 2018, Sierusz Piepiel, a Polish, non-Jewish Olympic sportsman, created the "People, Not Numbers" project. Its aim was to restore the memory of the Jewish people who lived here for centuries and contributed to the development of the city and region. The accomplishments of this initiative include: a monument dedicated to the Jewish community of Krościenka, the locating and securing of mass graves, the commemoration of the victims of executions committed in and near the cemetery who had been buried in a mass grave in the cemetery, and the construction of a new fence and road. Educational signs were also added, to tell the tragic history of the Jewish citizens of Krościenka. The cemetery, a resting place for hundreds of them, is a tribute to their memory.

PROJEKT SPINANSZOWANO ŚCIERK:

STOWARZYSZENIE ZWIĘZI WYKONAWCZYCH

STOWARZYSZENIE ZWIĘZI WYKONAWCZYCH

STOWARZYSZENIE ZWIĘZI WYKONAWCZYCH

STOWARZYSZENIE ZWIĘZI WYKONAWCZYCH

Flisacy promują się na targach

Jak co roku flisacy już od wczesnej wiosny biorą udział w wielu targach turystyki, aby promować spływ na rzece Dunajec wśród zjawiskowych Pienin. Przy okazji popularyzują i same Pieniny. Tak było i tym razem. Zanim ruszył sezon flisacy byli już na targach we Wrocławiu i w Warszawie.

– We Wrocławiu byliśmy przez trzy dni od 3 do 5 marca, podobnie trzy dni byliśmy w Warszawie od 16 do 18 marca. Byliśmy pozytywnie zaskoczeni bardzo dużą frekwencją i dużym zainteresowaniem ze strony turystów, wystawców, zarówno osób indywidualnych, jak i zrzeszonych – mówi Jerzy Regiec, prezes Polskiego Stowarzyszenia Flisaków Pienińskich. Podkreślił, że to dobrze wróży na kolejny sezon. – Po targach jesteśmy podbudowani i patrzymy optymistycznie w przyszłość i kolejny sezon. – Warto podkreślić, że na targach we Wrocławiu zwiedzający stoisko flisaków byli z całego Śląska, zarówno Dolnego, jak Górnego, a także z Opolskiego, czy z Ziemi Lubuskiej. Ogromne zainteresowanie wzbudziły flisacy i w stolicy.

We Wrocławiu flisacy brali udział w Międzynarodowych Targach Turystyki i Czasu Wolnego, a w Warszawie w Międzynarodowych Targach Turystycznych ITTF. – To było niesamowite przeżycie, bo pokazało nam, jak wiele osób chce odwiedzić nasze strony. To były bardzo poważne oferty i konkretne pytania. Ludzie pytali nie tylko o spływ, ale przy okazji także o noclegi i atrakcje. My zawsze staramy się odpowiedzieć na tego typu pytania i polecamy zakładkę z noclegami na naszej stronie internetowej, mówimy też między innymi o najpiękniejszej trasie rowerowej w Małopolsce VeloDunajec – mówi Jerzy Regiec, prezes Polskiego Stowarzyszenia Flisaków Pienińskich. W kwietniu flisacy planują pojechać na targi turystyczne do Zabrza i do Opola, a maju aż do Szczecina. (BES)

Flisacy znów na Dunajcu

Tradycyjnie sezon flisacki ruszył 1 kwietnia, jednak oficjalne otwarcie sezonu z uroczystą mszą świętą na przystani początkowej w Sromowcach Wyżnych zaplanowano na 22 kwietnia. Eucharystia będzie koncelebrowana z udziałem ks. bpa Andrzeja Jeża.

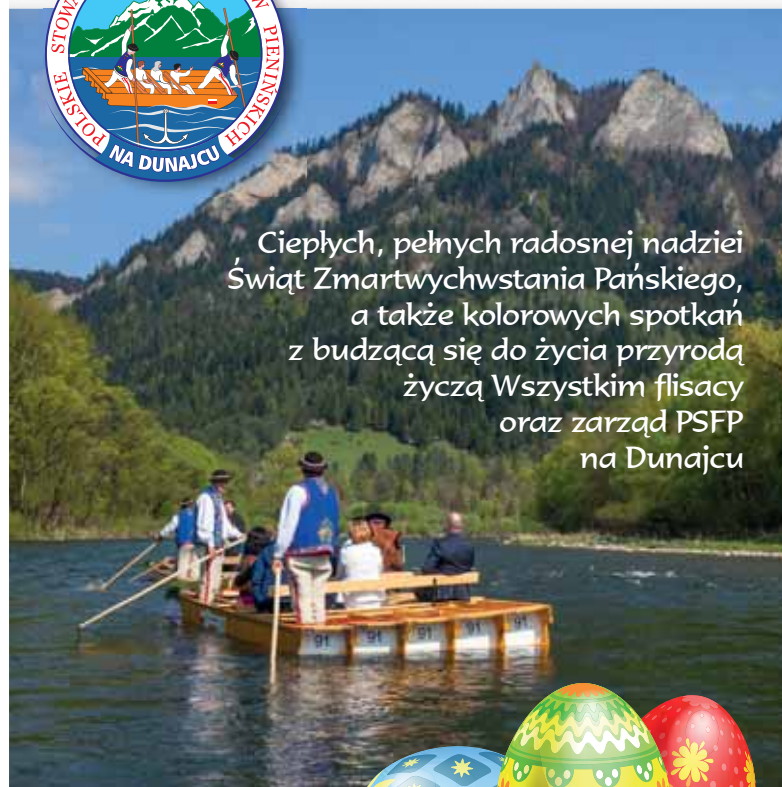
– Zwyczajowo będziemy się modlić o bezpieczny nowy sezon flisacki – mówi Jerzy Regiec, prezes Polskiego Stowarzyszenia Flisaków Pienińskich. Podkreśla on, że mimo, wszelkich obaw związanych z pogodą flisacy liczą, że nowy sezon będzie udany. – Zawsze podchodzimy optymistycznie i czekamy na turystów.

Zanim flisacy 1 kwietnia w sobotę wypłynęli na Dunajec dwa dni wcześniej został sprawdzony stan łodzi oraz koryto rzeki po zimie. – 30 marca odbył się tzw. spływ kontrolny łodzi z udziałem komisji. Sprawdzane było, czy są jakieś zmiany po zimie w korycie, czy nie ma jakichś niebezpiecznych uskoków w dnie itd. – mówi Jerzy Regiec i wyjaśnia, że zawsze, jeśli są jakieś zmiany, trzeba je poprawić, udroż-

nić, a jeśli jest to niemożliwe należy o tym poinformować flisaków.

W tym sezonie, w 2023 roku pływa ok. 240 flisackich łodzi. Co prawda kilku flisaków odeszło już na emeryturę, ale są szkoleni nowi. – W marcu zrobiliśmy nabór wśród młodzieży. W szkoleniach mogli brać udział młodzi mężczyźni, którzy w tym roku skończyli lub skończą 18 lat. Musieli oni jednak tradycyjnie pochodzić z 5 miejscowości z regionu Pienin: ze Sromowiec Wyżnych, ze Sromowiec Niżnych, z Czorsztyna oraz ze Szczawnicy i z Krościenka nad Dunajcem – mówi Jerzy Regiec, prezes Polskiego Stowarzyszenia Flisaków Pienińskich.

Warto też przypomnieć, że 18 lutego bieżącego roku odbyło się walne zebranie sprawozdawcze. – Podejmowaliśmy najważniejsze decyzje dotyczące najbliższego roku i sezonu. Zajmowaliśmy się też sprawozdaniem za ubiegły 2022 rok. A to był bardzo dobry rok, jeden najlepszych w ciągu minionych lat – podkreśla Jerzy Regiec, prezes Polskiego Stowarzyszenia Flisaków Pienińskich. (BES)

Ciepłych, pełnych radosnej nadziei
Świąt Zmartwychwstania Pańskiego,
a także kolorowych spotkań
z budzącą się do życia przyrodą
życzą Wszystkim flisacy
oraz zarząd PSFP
na Dunajcu

ARTYŚCI Z PIENIN

Od ponad 20 lat jego pasją jest „korzenioplastyka”, dodatkowo robi zdjęcia niezwykłych zjawisk pogodowych, takich jak: tęcza, parhelion, halo, czy widmo. W świat sztuki wprowadziła go przed laty nauczycielka plastyki Krystyna Kolkowicz.

– Urodziłem się w Krościenku nad Dunajcem i od zawsze mam w sobie miłość do pięknych Pienin, a ta moja sztuka związana z naszymi górami, tkwiła we mnie od najmłodszych lat – mówi Roman Kacwin, który swą przygodę z korzenioplastyką rozpoczął przed 20 laty. – Gdy dzieci poszły z domu na studia zaczęłam chodzić częściej po górach. Korciły mnie zwłaszcza takie miejsca poza szlakami, gdzie nie stanęła ludzka stopa. Pewnego razu zapuściłem się bardzo daleko. Było już późno. Szedłem szybko, bo wiedziałem, że żona może się niepokoić. W pewnej chwili o coś się mocno potknąłem. Spadłem. Wróciłem w to miejsce i zauważyłem, że przyczyną mego upadku był wystający z ziemi nieco już suchy korzeń jałowca – mówi Roman Kacwin i dodaje, że to był tak naprawdę

Pasją zjawiska pogodowe i korzenioplastyka

początek jego nowej pasji „korzenioplastyki”, czyli plastyki korzeni. Pana Romana urzekła niezwykła forma korzenia. Zabrał go więc do domu i tam zaczął go czyścić, szlifować, a następnie zaimpregnował go bejcą. Potem były kolejne korzenie, w ciekawych kształtach i formach. Zawsze były to jednak korzenie jałowców, ale martwe, takie już uschnięte, zmumifikowane. Dlaczego jednak pan Roman do swej pasji rzeźbienia wykorzystuje jedynie jałowiec? – Ten korzeń ma bardzo długą żywotność, przez ponad 100 lat jest odporny na gnicie. Ja zawsze zbieram tylko uschnięte części, taki materiał przetrwa kolejne 100 lat – mówi pan Roman.

Pasja pana Romana nie zrodziłaby się jednak, gdyby nie szkoła, lekcje plastyki i jego nauczycielka Krystyna Kolkowicz. To ona pierwsza zwróciła mu uwagę, jak ciekawe zjawiska mogą występować w naturze. – Pokazała mi jak przyroda może działać na wyobraźnię. Ona była dla mnie wzorem prawdziwej artystki – mówi Pan Roman. Teraz ma on już na swym koncie wystawę prac. Bardzo ceni sobie tę z 2016 roku, która została zorganizowana w jego rodzinnym Krościenku nad Dunajcem pt. „Kwiaty zaklęte w korzeniach”.

Prócz „korzenioplastyki” pan Roman ma jeszcze jedną pasję – fotografię. Zrodziła się ona niejako jako produkt uboczny

„korzenioplastyki”. – Robienie zdjęć amatorskich związane jest też z moimi wędrowkami w góry. Robię jej od jakiegoś 2000 roku, gdy weszły w życie aparaty cyfrowe – mówi pan Roman. – Pani Krystyna Kolkowicz jeszcze w szkole wiele nam opowiadała o zjawiskach pogody, takich jak tęcza, efekt słońca pobocznego, czyli parheliona, halo, czy widma brockenu. Zafascynowałem się nimi i teraz mam już w swej kolekcji wiele ciekawych fotografii dokumentujących te zjawiska.

Pan Roman – jak zapewnia – w Stowarzyszeniu Artystów Pienińskich jest od samego początku, od jego założenia przez pana Janusza Tybura. (BES)

**Pełnych spokoju i radości
Świąt Wielkanocnych
dobrego wypoczynku
w rodzinnym gronie
oraz optymizmu, energii
i nadziei
na lepszą przyszłość**

**Życzy Dyrektor
i Pracownicy
Centrum Kultury i Promocji
w Krościenku nad Dunajcem**

POEZJA Z PIENIN

Przemienienie

Nad Lubaniem hula wiatr
I śnieżne chmury pędzi
W dolinie pędzi Dunajec
Obmywa stary kościółek
Po drodze na górę zamkową
Kaplice
Św. Kingi i Przemienienia
Pańskiego
Czy góra zamkowa?
Będzie dla mnie górą Przemienienia?
Może Trzy Korony, Sokolica
Obleczone chmurami
Odsłonią mi przełom serca
Czy czterdzieści dni?
Wielkiego Postu
Będzie przemianą Naszą?
Naszą Górą Tabor?
To wielkie pamiętanie
O Bogu
Już kwitną Kotki i Bazie.
Zapowiedź Wielkiej Nocy.

SLAWEK SŁOWIK

➔ Gościnnie w Dobczycach

Dziecięcy zespół regionalny „Małe Pieniny” wraz z grupą śpiewaczą „Pienińskie Nucicki” oraz „Muzyką Jaśka Kubika” wystąpili gościnnie na Koncercie Świątecznym w Regionalnym Centrum Oświatowo – Sportowym w Dobczycach.

Zespół z Krościenka nad Dunajcem działający przy Centrum Kultury i Promocji oraz Związku Podhalan został zaproszony, jako gość specjalny przez Beatę Czajkę – Rolińską, kierownik Sekcji Wokalnych: MGOKiS Dobczyce oraz „Young Stars”.
– *Nawiązaliśmy partnerstwo*

i współpracę z Regionalnym Centrum Oświatowo – Sportowym. Dzięki temu w ramach wymiany kulturalnej i sportowej przyjadą do nas do Krościenka nad Dunajcem teraz zespoły i sportowcy z Dobczyc – wyjaśnia Joanna Piszczek, kierownik zespołu „Małe Pieniny”.

Krościenko nad Dunajcem w Dobczycach promowali rodzice dzieci z zespołu. Na przygotowanym specjalnie stoisku rozdawali materiały promocyjne gminy Krościenko nad Dunajcem. (BES)

➔ Dzień kobiet

Seans filmowy, a do tego słodki poczęstunek z okazji święta piękniejszej części ludzkości zorganizowało Centrum Kultury i Promocji w Krościenku nad Dunajcem wraz z wójtem Janem Dydą.

Seans filmowy był udany, bo film się podobał, a dodatkowo Panie otrzymały słodki poczęstunek z okazji Dnia Kobiet. Wszystkim Paniom życzenia zdrowia,

uśmiechu, sukcesów oraz spełnienia najskrytszych marzeń życzył wójt Jan Dyda. (BES)

➔ W 2023 rok z muzyką z Andów

Nowy Rok witano na Rynku w Krościenku nad Dunajcem pokazem fajerwerków i góralską muzyką. Zagrały dwa zespoły, jeden z Andów, drugi z Pienin.

Muzyka Latino – Duo już po raz kolejny grała w Krościenku nad Dunajcem. Indianie z Andów pokochali bowiem stolicę Pienin i z chęcią tu wracają. Beto

i Tari zagraли typowe boliwijskie utwory. Dla gości i mieszkańców Krościenka nad Dunajcem zagrała także Muzyka Górali Pienińskich Jana Kubika. Nie zabrakło też życzeń Noworocznych złożonych przez poseł Annę Paluch oraz wójta Jana Dydę. Tuż po północy odbył się pokaz sztucznych ogni.

(BES)

➔ Folkowo i filmowo

Koncert pt. „Folkowo & Filmowo” dali Mirosława Zaziąbło – Hubiak oraz Kuba Bobass Wilk w sali widowiskowej Centrum Kultury i Promocji w Krościenku nad Dunajcem.

Zaprezentowali oni znane melodie ludowe polskiej kinematografii. Wspólnie wystąpili już po raz kolejny, duet tworzą bowiem od 2021 roku. W swej twórczości skupiają się głównie na muzyce Bałkanów. Mirosława Zaziąbło – Hubiak to wokalistka i liderka folkowego zespołu „Tryptyk”, który powstał w grudniu 2013 roku. Zespół wykonuje głównie muzykę inspirowaną melodiami z łuku Karpat i Bałkanów. W 2019 roku artystka wraz z zespołem wy-

dała solową płytę „Kulturowa rozmowa”. Są na niej utwory góralskie i łemkowskie, polskie i słowackie. Zespół „Tryptyk” był laureatem II nagrody Turnieju Muzyków Prawdziwych w Filharmonii Mieczysława Karłowicza w Szczecinie oraz uczestniczył w 2011 roku w Festiwalu Polskiego Radia „Nowa Tradycja”, jest on też laureatem nagrody specjalnej im. Czesława Niemena.

Z kolei Kuba Bobass Wilk to utalentowany muzyk, który współpracował wiele razy z takimi zespołami jak: Siwy Dym”, „Rzoz”, „Funky Jam”. Prowadzi też własne studio nagrań „Chabakoovka” oraz stworzył grupę „Bo...Band”.

(BES)

➔ Z wizytą w Sejmie

Orkiestra Dęta działająca przy Ochotniczej Straży Pożarnej w Krościenku nad Dunajcem oraz dzieci z zespołu „Małe Pieniny” wraz z rodzicami i grupa śpiewacza „Pienińskie Nucicki” odwiedzili Warszawę. Do sejmu zaprosiła ich poseł na sejm RP Anna Paluch.

Uczestników wyjazdu po budynku Sejmu i Senatu oprowadziła osobiście pani Poseł, opo-

wiadając im wiele ciekawych historii związanych z obiema izbami polskiego Parlamentu. Uczestnicy wyjazdu zwiedzili także warszawską starówkę. Wraz z zespołami do stolicy pojechała kierownik Joanna Piszczek. Podczas wyjazdu opiekę nad zespołami pełniła Katarzyna Klos, a nad orkiestrą – Krzysztof Szewczyk.

(BES)

➔ Podhalańskie jasełka w Pieninach

Podhalańskie jasełka w wykonaniu połączonych zespołów góralskich „Zawaternik” i „Ślebodni” z Gronia – Leśnicy zostały przedstawione na scenie sali widowiskowej w Centrum Kultury i Promocji w Krościenku nad Dunajcem. Regionalne przedstawienie podziwiali mieszkańcy oraz turyści.

Spektakl w oprawie górali podhalańskich był wzbogacony dodatkowymi elementami regionalnymi. Był on bowiem oparty na radosnych i spontanicznych zabawach dzieci, przeplatanych śpiewem i tańcem góralskim: solowym, juhaskim i zbójnickim. Po występie młodzi aktorzy z zespołów „Zawaternik” i „Ślebodni” zostali nagrodzeni gromkimi brawami zachwyconej publiczności.

Oba zespoły mają swój rodowód w gminie Bukowina

Tatrzańska. „Zawaternik” powstał w 1983 roku przy Szkole Podstawowej w Leśnicy i został założony przez Marię Dudek. Nazwa zespołu, czyli zawaternik oznacza wiecznie tłący się kawałek drewna, z którego dawno temu rozdmuchiowano watę, czyli góralskie ognisko. Z kolei zespół „Ślebodni” został założony w 1983 roku przez Mariana Bryję przy oddziale Groni – Leśnica Związku Podhalań. Obecnie w jego składzie są m. in. wychowankowie Dziecięcego Zespołu Góralskiego „Zawaternik”. Oba zespoły, które prowadzi Maria Dudek, prezentują autentyczne tańce, śpiew i muzykę górali podhalańskich. Zespoły mają na swym koncie liczne występy na festiwalach, udział w konkursach i nagrody oraz wyjazdy, w tym zagraniczne.

(BES)

➔ Zajęcia w Centrum Kultury i Promocji

Atrakcyjne zajęcia z programowania Logo – Wedo, haftu, nauki na instrumentach ludowych oraz plastyczne prowadzone były i są nadal w Centrum Kultury i Promocji w Krościenku nad Dunajcem.

Podczas zajęć muzycznych dzieci i dorośli poznają tajniki gry na instrumentach ludowych, takich jak skrzypce i basy pod

okiem nauczyciela dyplomowanego Mariana Jarosza i mistrza tradycji Jana Kubika, znanego regionalisty. Z kolei podczas zajęć haftu dzieci uczą się haftu płaskiego i pełnego, ćwiczą hafty: krzyżykowy, Janina, łańcuszkowy, sznureczek, me-reżka i gałązkowy. Dzieci mogą też uczestniczyć w zajęciach programowania Logo – Wedo oraz plastycznych.

(BES)

➔ Gminny przegląd recytatorów i gawędziarzy

Etap gminny XLVI Przeglądu Młodych Recytatorów i Gawędziarzy im. Andrzeja Skupnia Florka zgomadził 18 uczestników. Rywalizowali oni 11 stycznia w czterech grupach wiekowych.

Zmagania odbyły się w sali widowiskowej Centrum Kultury i Promocji w Krościenku nad Dunajcem.

Wyróżnienie w finale wojewódzkim otrzymała Magdalena Kacwin z SP nr. 2 w Krościenku nad Dunajcem.

(BES)

Do finału wojewódzkiego w Białym Dunajcu z gminy zakwalifikowali się:

Grupa I (recytator, gawędziarz)
Magdalena Kacwin,
Kacper Giemzik,
Józef Rea,
Wiktor Wójcik,

Grupa II (recytator, gawędziarz)
Miłosz Majkrzak,
Katarzyna Wolska,
Maksymilian Majkrzak,
Malwina Koterba,

Grupa III (recytator, gawędziarz)
Kornel Wolski

Grupa IV (recytator, gawędziarz)
Katarzyna Królczyk,
Monika Gabryś,
Julia Słowik,
Julia Krzyśko,
Kinga Pczelar,
Barbara Wójcik

➔ Jarmark z tańcem i muzyką

Było świątecznie i wesoło podczas Jarmarku Bożonarodzeniowego, który został zorganizowany w sali widowiskowej Centrum Kultury i Promocji.

Na scenie niezwykle pokaz pełen akrobacji i umiejętności tanecznych zaprezentował zespół „Radość” z Winnicy na Ukrainie. Wystąpiły też Justyna Zachwieja i Wiktoria Koziolec, a także schola „Grywałdzkie Nucicki” i zespół

„Małe Pieniny” wraz z grupą śpiewaczą „Pienińskie Nucicki”. Na scenie zaprezentował się też Związek Podhalań z oddziału w Krościenku nad Dunajcem oraz orkiestra dęta OSP Krościenko.

Było i też coś dla ciała swe wyroby przygotowały panie z koła gospodyń wiejskich, a także organizacje pożytku publicznego i organizacje pozarządowe.

(BES)

Rozwój oferty rowerowej

Z myślą o miłośnikach sportu i aktywnego trybu życia, została zrealizowana inwestycja pn. „Podhale–Gorce–Pieniny–Spisz – rozwój oferty wspólnej turystyki rowerowej”. Umowy na kwotę niemal 1,5 mln zł przedstawicielom trzech Lokalnych Grup Działania (LGD) uroczysto wręczył marszałek Witold Kozłowski.

Inwestycja powstanie na terenie trzech małopolskich LGD: Podhalańskiej Grupy Działania (dofinansowanie na kwotę: 630 000,00 zł), Stowarzyszenia Lokalna Grupa „Spisz–Podhale” (358 076,00 zł) oraz Stowarzyszenia Lokalna Grupa „Gorce–Pieniny” (495 000,00 zł).

– Spotykamy się po to, żeby przekazać niemałe pieniądze do trzech Lokalnych Grup Działania. Swoją obecnością chcę podkreślić to, że przywiązujemy ogromną wagę do współpracy z LGD, gdziekolwiek one są zlokalizowane i czymkolwiek się zajmują. Bardzo się cieszę, że przywiązujecie ogromną wagę do ciągłego rozwoju tras

rowerowych, ponieważ one są prawdziwym małopolskim szlagierem. Ludzie z całej Polski widzą to, doceniają i podkreślają, że Małopolska jest w tym zakresie absolutnym liderem. To w dużym stopniu wiąże się z tym, że jesteśmy regionem turystycznym i bardzo urozmaiconym. Inaczej jest na południu, inaczej na północy, jeszcze troszkę inaczej na zachodzie i na wschodzie. To, co nas wszystkich charakteryzuje, to że nie boimy

się ciężkiej pracy i efekty tej pracy są bardzo widoczne. Gdzie by nie pojechać – a ja naprawdę bardzo dużo jeżdżę po Małopolsce – to człowiek ma prawo być dumny, że zamieszkuje w takim regionie – mówił podczas spotkania 1 lutego marszałek Witold Kozłowski.

Dzięki dofinansowaniu powstaną 23 obiekty infrastruktury rowerowej, w tym: 15 stacji serwisowych wyposażonych w ładowarkę dla rowerów elektrycznych oraz zestaw

naprawczy, 3 miejsca obsługi rowerzystów, 5 km ścieżki edukacyjno-turystycznej oraz inne obiekty małej infrastruktury – m.in. stojaki rowerowe, tablice informacyjne i ławostoły. Powstanie również nowy małopolski pumprack. W ramach projektu przewiduje się również działania promujące turystykę rowerową. Zostaną wydane mapy rowerowe, przygotowane filmy promocyjne, trasy rowerowe oraz zorganizowane wydarzenia promocyjne podsumowującego projekt. Należy podkreślić, że to już piąta tego typu umowa pomiędzy Samorządem Województwa Małopolskiego, a Lokalnymi Grupami Działania. Do tej pory w rozwój turystyki rowerowej zaangażowało się piętnaście LGD, a na realizację projektów przeznaczono ponad 7,2 mln zł. Dzięki wsparciu sfinansowano powstanie m.in. 77 stacji naprawczych, 61 miejsc obsługi rowerzystów, aplikacji mobilnych czy organizacje rajdów rowerowym.

Urząd Marszałkowski opr. (BES)

Cyfrowanie pod okiem mistrza

Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Gorce – Pieniny” podsumowało realizację projektu pn: „W kręgu pienińskiego cyfrowania – II edycja warsztatów rękodzieła ludowego”. Projekt został finansowany z Programu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

W ramach projektu przez 8 miesięcy 6 „uczniów” pod okiem „mistrza” Jana Kubika uczyło się kroju, ręcznego szycia oraz cyfrowania, czyli wyszywania elementów męskiego stroju pienińskiego. W ramach zajęć wykonana została cucha i sukmana pienińska.

Podczas poprzedniej edycji projektu powstały portki góralskie. Dzięki dwóm edycjom projektu Stowarzyszenie skompletowało prawie cały męski strój góralski.

Na realizację projektu Stowarzyszenie otrzymało dotację w wysokości 20 tysięcy złotych.

– Dziękujemy wszystkim osobom zaangażowanym w realizację projektu.

Szczególne podziękowania i słowa zachęty do rozwijania swoich umiejętności kierujemy jednak do uczestników projektu. Wspólna praca, jaką wykonaliśmy w ramach warsztatów była ciekawym i ważnym doświadczeniem dla nas wszystkich – podsumowała Krystyna

Kubik, wiceprezes Zarządu LGD „Gorce–Pieniny”, jednocześnie koordynator projektu.

Projekt dofinansowany z Programu Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego – Kultura ludowa i tradycyjna 2022

OPR. (BES)

Związek Podhalań w Stolicy Pienin

Związek Podhalań w Polsce działa jako stowarzyszenie już ponad sto lat. Powstał formalnie na IV Zjeździe Związku Górali w Nowym Targu w sierpniu 1919 roku. Skupiał i skupia górali regionu karpackiego. Jednym z jego oddziałów jest ten w Krościenku nad Dunajcem, który ma równie długą i ciekawą historię.

Powstanie oddziału w Krościenku nad Dunajcem datowane jest na 3 stycznia 1926 roku. Taka informacja jest w publikacji Juliana Kowalczyka pt. „Księga Górali Polskich”. Autor cytuje tekst z „Gazety Podhalańskiej”. Zgodnie z nim w niedzielę 3 stycznia 1926 roku odbyło się zebranie w miejscowej szkole w Krościenku nad Dunajcem. Przewodniczyli mu kierownik Szkoły Jan Broczkowski i Fryderyk Drobot, członek Akademickiego Związku Podhalań. To wtedy zapadła decyzja o utworzeniu „ogniska” Związku. Kuratorem wybrano Jana Broczkowskiego, prezesem Antoniego Drobot, wiceprezesem – Józefa Cięciela, sekretarzem – Jana Kordeczka, skarbnikiem – Franciszka Orkisz. Członkami zarządu zostali: Julian Plewa, Stanisław Cepuch.

Związek Podhalań w Polsce w czasie niemieckiej okupacji i po zakończeniu II wojny światowej działał w konspiracji. Oficjalnie został reaktywowany 1959 roku. Od 1973 roku oficjalną siedzibą Związku Podhalań

stał się Dom Podhalański im. Kazimierza Przerwy-Tetmajera i Władysława Orkana w Ludźmierzu. To tu do dziś spotykają się członkowie wszystkich oddziałów podczas wyborów prezesa. Zarząd Główny i siedziba Związku Podhalań jest w Nowym Targu.

Z kolei jeśli chodzi o oddział Związku Podhalań w Krościenku nad Dunajcem ma on ciekawą także tę powojenną historię. Jeszcze w latach 70. XX wieku istniał tu oddział Związku Podhalań, ale Szczawnica – Krościenko.. Wówczas funkcję prezesa pełnił Józef Gabryś. Jak wynika z materiałów archiwalnych miał być prezesem w latach 1974 – 1984. To łączy się też z dwoma ważnymi datami w życiu Stolicy Pienin. Otóż od 1 stycznia 1973 roku do 1 października 1982 roku Krościenko nad Dunajcem i Szczawnica były jedną miejscowością. Dlatego warto przypomnieć, że był to czas, gdy obie miejscowości działały, jako jedna jednostka administracyjna.

Reaktywacja samodzielnego oddziału Związku Podhalań w Stolicy Pienin została dokonana z inicjatywy Marii i Stanisława Czepielów. Małżeństwo to będąc członkami oddziału Związku w Nowym Targu postanowiło założyć oddział w rodzinnej miejscowości oraz postarać się o sztandar. Zebranie organizacyjne odbyło się 25 lutego 1987 roku w remizie OSP. Wówczas

w szereg Związku Podhalań, oddział Krościenko nad Dunajcem wstąpiły aż 52 osoby. W składzie reaktywowanego zarządu zasiadli: Stanisław Czepiel, jako prezes, Jan Kacwin i Piotr Cedzidło, jako wiceprezesi, sekretarzem została Anna Oleś, skarbnikiem Kazimierz Majerczak, a członkami: Jan Scheiki, Stanisław Dyda, Józef Komorek i Stanisław Gawel.

Kolejnymi prezesami byli: Józef Ferko w latach 1995 – 1999, Danuta Machała w latach 1999 – 2004, Katarzyna Zaziąbło w latach 2004 – 2011, Krzysztof Wąsowicz od 2011 do 2014 roku, a od 2014 do 2021 – Marian Jarosz. Obecnie prezesem jest Katarzyna Zaziąbło. Jej zastępcą jest Stanisława Jandura – Wybraniec, sekretarzem – Bożena Kowalczyk – Pierzga, skarbnikiem – Edyta Derkacz. Przewodniczącym Sądu Koleżeńskiego jest Piotr Piotrowski, a członkami Piotr Zaziąbło i Dariusz Derkacz.

Osobami szczególnie zasłużonymi (odznaczenie Zasłużony członek Związku Podhalań) są: Stanisław Czepiel, dyrygent, muzyk, lutnik, artysta rzeźbiarz i malarz, kreator kultury muzycznej na Podhalu, Krystyna Aleksander, poetka, malarka i hafciarka, Tadeusz Oleś, twórca galerii zawierającej okazy spreparowanych zwierząt, który prowadził hodowlę motyka Niepyłaka Apollo, dzięki czemu gatunek ten został uratowany, pracownik PAN w Krakowie oraz TPN i PPN. Katarzyna Zaziąbło, tancerka i solistka zespołu „Pieniny” oraz sponsorka zespołów. Jan Kubik – twórca ludowy, śpiewak, tancerz, skrzypek prymista, flisak, laureat wielu konkursów i festiwali.

Zasłużeni dla Kultury Podhala to: Helena Wolska, Jan Kacwin i Anna Oleś. Zasłużeni dla oddziału ZP Krościenko nad Dunajcem: Józef Ferko, Danuta Machała, Marian Jarosz.

Związek Podhalań oddział w Krościenku nad Dunajcem ściśle współpracuje z Centrum Kultury i Promocji. Prowadzi zajęcia z gwary, działają przy nim oraz przy CKiP: zespół „Małe Pieniny”, grupa śpiewacza dziecięca „Pienińskie Oktawki”, grupa śpiewacza młodzieżowa „Pienińskie Nucicki”, grupa śpiewacza kobiet „Krościeńczanki”. Działa też zespół regionalny dla dorosłych i Muzyka Jana Kubika. Związek bierze też udział we wszystkich wydarzeniach gminnych, kościelnych i państwowych na terenie gminy. Organizuje też przedstawienia pokazujące dawne pienińskie zwyczaje i obrzędy.

opracowała (BES)

Na podstawie „Księgi Górali Polskich”, autorstwa Juliana Kowalczyka, prezesa ZP i jego uwag.

Tajemnice Potoku Ścigockiego (Stodółczanego) w Krościenku...

Jedno z najbardziej tajemniczych miejsc na granicy historycznego terytorium Krościenka. Zarośnięte chaszczami, bagniste, mroczne i nieprzyjazne; jeszcze niedawno trudno dostępne, od zawsze cieszące się złą sławą... niegdyś królestwo boginek...

Jego wąskim jarem biegła stara historyczna granica miasta Krościenka i Szczawnicy Niżnej, co kilkadziesiąt lat starannie kontrolowana i obchodzona pieszo przez komisje z obydwu miejscowości, o czym świadczą zachowane protokoły wizji terenowych, pochodzące jeszcze z XVII i XVIII wieku. To najprawdopodobniej tędy wiódł jeden z odcinków trasy ucieczki św. Kingi i starsądeckich klarysek podczas najazdu Tatarów w grudniu 1287 r. Następnie na wprost tego miejsca przeprowiły się one przez Dunajec i podążyły dalej do zamku Pieniny. Granice miejscowości od dawna stanowiły miejsca przeklęte, niebezpieczne i złowrogie; wierzono, że tam zawsze czaiło się zło, choćby w postaci elegancko ubranego diabła kusiciela, kłębow morowego powietrza czy złośliwego planetnika kierującego burzowymi czy też gradowymi chmurami. To tam chowano samobójców, palono czarownice i odprawiano gusła chroniące przed złem terytorium swojej wsi. Granice zawsze wiązały się bowiem z krzywdą ludzką, towarzyszyły im konflikty, zatargi, procesy sądowe, a nawet przelana krew... Nic więc dziwnego, że to właśnie graniczny Potok Ścigocki zwany niegdyś Stodółczanym w dawnych wyobrażeniach mieszkańców pobliskich miejscowości stanowił matecznik złośliwych i nieprzyjaznych istot zwanych boginkami.

Boginkami stawać się miały samobójczynie, kobiety zmarłe podczas porodu, jak też morderczynie dzieci... W ludowych wyobrażeniach, mocnych zwłaszcza w regionie Pienin, były to istoty wysokie, chude, z wielkimi głowami i czarnymi jak węgiel włosami oraz długimi, obwisłymi piersiami... Wierzono, że zamieszkiwały zarośnięte jary i wąskie doliny górskich potoków. Miały być wielkimi miłośniczkami zielonego groszku, które kradły okolicznym gospodarzom, zaś szczególnie zagrażały młodym matkom, będącymi jeszcze w połogu... Boginki miały bowiem na celu ich porwanie, a następnie dręczenie, bezlitosne szydzenie i łaskotanie do granic wytrzymałości, co czasami prowadzić mogło nawet do śmierci. Szczególnie jednak chętnie podmieniały

W dawnym królestwie boginek...

Potok Ścigocki (Stodółczany)

swoje szkaradne, wstrętne i złośliwe dzieci. Przed ich atakiem podobno skutecznie chronił kwiat dziurawca, którego mocy panicznie bały się te demoniczne istoty. Rygorystycznej ochronie przez członków najbliższej rodziny podlegały młode matki, które przez wiele dni w czasie połogu nie mogły wychodzić na zewnątrz chaty... boginki odstraszał także kolor czerwony. Zamianą dzieci przez boginki tłumaczono dawniej wrodzone choroby dzieci, wady rozwojowe, czy też niepełnosprawność, zaś depresję poporodową czy tzw. smutek poporodowy (baby blues) u młodych kobiet - ich krótkotrwałym uprowadzeniem przez te lesne złowrogie istoty.

W krakowskim archwum znajduje się XIX-wieczna relacja o przedstawionym tam zdarzeniu z okolic potoku Ścigockiego, jeszcze z czasów pańszczyźnianych (przed

1848 r.) Otóż podczas prac przy żniwach jedna z pracujących w pobliżu kobiet położyła w cieniu krzewu niedawno urodzone dziecko. Wtedy to z jaru wyszła boginka i w gnieniu oka je zabrała, zostawiając swoje. Widział to jednak nadzorujący pracowników starościński ekonom i natychmiast nakazał kobiecie smaganie podmieńca wiklinową łożą... Ów wydzierał się wniebogłosy, co spowodowało szybką reakcję boginki. Wzięła ją litość, zawróciła i oddała dziecko, zabierając swoje...

Dzisiaj potok Ścigocki dalej pozostaje miejscem dzikim i trudno dostępnym, jednak coraz bardziej wdzierająca się w pobliże cywilizacja (jak supermarket Biedronka) z pewnością spowodowała już dawno ucieczkę wszelkich dziwnych stworzeń z przeszłości w głąb lasów i gór.

KRZYSZTOF KOPER

Jacek Malczewski, Boginka w dziewannach, obraz z cyklu Rusałki, 1888; Muzeum UJ, Kraków

Niewielki krzyż umieszczony na charakterystycznej skale na drodze do Krasu przy wylocie Żlebu Żlobina (nieдалеко Zerwanego Mostu) jest pamiątką największego dramatu w całej historii miasteczka - wielkiej epidemii dżumy z lat 1709-1710.

Pierwotnie, jeszcze w latach 20. XX w. jego drewniany poprzednik stał na masowym grobie ofiar zarazy zlokalizowanym w Podociemnem, kilkadziesiąt metrów za kapliczką św. Kingi. Istnienie tego, całkowicie zapomnianego dziś cmentarza, potwierdzają spisane przed 20 laty relacje sędziwych świadków pamiętających stojący tam wielki krzyż i opowieści swoich dziadków o wielkiej niszczycielskiej zarazie sprzed wielu lat. „Czarna śmierć” jak określano ówczesną katastrofalną falę dżumy pojawiła się w Europie jesienią 1347 r. wraz z genueńskimi kupcami uciekającymi z krymskiej twierdzy Kaffa (obecnie miasto Teodozja). Zaraza będąca najgorszą pandemią w dziejach ludzkości przybyła z Azji (Kirgistan i Chiny) i wg różnych szacunków zabiła ok. 30% - 40% mieszkańców Europy. Zakażenie wywoływała bakteria *Yersinia pestis* przenoszona przez pchły pasożytujące na szczurach,

Zapomniany cmentarz epidemiczny pod Ociemnem...

zaś sama choroba występowała w dwóch odmianach: dymienicznej (powiększenie i pęknięcie węzłów chłonnych) i płucnej (największa śmiertelność).

Krzyż epidemiczny pod Ociemnem, ok. 1935 r., ze zbiorów Krystyny Dankiewicz

W latach 1709-1710 czarna śmierć (nazwa od ciemno barwiących się zmian martwiczych w tkankach i na skórze) dotarła do Polski południowej (wcześniejsze XVII-wieczne epizody były

dużo słabsze) w swojej największej fali. Śmiertelność była porażająca i wg kronik wynosiła nawet ok. 80%. W samym Krościenku przy życiu zostało zaledwie kilkanaście rodzin, które po szczęśliwym dla siebie finale zaczęły wznosić kaplicę poświęconą największemu europejskiemu orędownikowi i obrońcy przed zarazą - św. Rochowi (przy ul. Trzech Koron). Jest bardzo prawdopodobne, że liczne tutejsze ofiary zarazy pochowano daleko za miasteczkiem, właśnie w Podociemnem, Działo się tak w obawie przed powrotem złowieszczęj plagi. Nie znając przyczyn zarazy, długo uważano bowiem, że roznosi się ona przez miazmaty powietrza (ten sposób myślenia zachował się choćby w dawnym tekście modlitwy suplikacyjnej „Od powietrza... zachowaj nas Panie”). Samo miejsce było dobrze wybrane z racji znacznego oddalenia od miasteczka (na pocz. XVIII w. od południa praktycznie kończyło się ono na rogu rynku) i przechodzącej obok, łatwo dostępnej drogi.

Jeszcze długo, to posępne nawet w dzień miejsce cieszyło się złą sławą i było powszechnie uznawane jako odwiedzane przez duchy, boginki, topielce i leśne demony.

(KK)

W lokalnej świadomości ciągle jeszcze istnieje pamięć o powodzi z lipca 1934 r., która spowodowała ogromne zniszczenia na Podhalu, w Pieninach i na Sądecczyźnie, na długo stając się synonimem największej regionalnej klęski żywiołowej.

Tymczasem tego typu zapomnianych już kataklizmów było dużo więcej, a ich nieliczne ślady zachowały się jedynie w niewielkich wzmiankach i skromnych zapisach w archiwach i kronikach parafialnych. Jednym z nich była prawdziwie apokaliptyczna powódź, która rozpoczęła się 14 sierpnia silnymi opadami deszczu w Tatrach i trwała z niewielkimi przerwami aż do połowy września 1813 r. Tak pisał o niej, odwiedzający wówczas tamte tereny, szwedzki przyrodnik i geolog

Wielka Powódź 1813 roku

Göran Wahlenberg: „Wszelkie mosty i wszelkie urządzenia wodne porwały rozszalałe wody, zostały zniszczone mury miasta Kieżmarku, a budynki w tym mieście, aż po dachy zalała woda. Pomiędzy Kieżmarkiem a Wielką Łomnicą utworzyło się wielkie jezioro”. Inna archiwalna wzmianka jeszcze dokładniej charakteryzuje ówczesny dramat: „Całe wsie płynęły, pozostałe mieszkania kołysały się jak kolebki, ziemia pękała, rządząc na zgubę okolicy źródła, żyzne role zasłane zostały na sto lat żwirem i kamieniami. Ileż utonęło starców, dzieci, niemowląt. Iluż odważnych, ratunek niosących znalazło w nurtach grób swój”.

Poważnym i typowym dla tej powodzi skutkiem było

zasypanie całych odcinków Dunajca i Popradu ogromnymi głazami i skałami, utrudniającymi ówczesną rzeczną żeglugę (spław towarów tratwami w kierunku Nowego Sącza). Były one przywleczone zarówno z Tatr (wg znanych informacji, to właśnie tam znajdowało się epicentrum katastrofalnych opadów i główne źródło powodzi), jak też zostały oderwane z podmytych górskich zboczy już dalej na północ od Tatr. W archiwach znajdują się spisy ludności z okolic Nowego Targu, której wypłacono wtedy odszkodowania za zniszczone domy i zawalone kamieniami pola uprawne. Wynika z nich, że największe straty poniosła wówczas wieś Harkłowa - miejscowość zdecydowanie

najmocniej doświadczana też podczas innych powodzi w XIX i w XX w. A samo Krościenko w 1813 r.? Spis poszkodowanych w tej powodzi obejmuje m. in. zamieszkałych przy południowej pierzei rynku, co świadczy o tym, iż woda sięgnęła swojej rekordowej wysokości i zalała stojące tam domy. Inne relacje wskazują na rozlanie się Starej Rzeki (Krośnicy) pod strome stoki Wyru aż na wysokość Księżego Lasu (czyli zupełne odcięcie starego gościńca sądeckiego). Najprawdopodobniej nie było tu jednak ofiar śmiertelnych, które w największej ilości wystąpiły na Spiszu, Sądecczyźnie (zwłaszcza w kompletnie zniszczonym miasteczku - dziś wsi Zbyszycy leżącej u wlotu Jeziora Rożnowskiego) oraz w okolicach Krakowa.

KRZYSZTOF KOPER

Więści ze Szkoły Podstawowej nr 2 im. Jana Pawła II

Wicemistrzowie powiatowi w koszykówce

W ramach Powiatowych Igrzysk Młodzieży Szkolnej w Koszykówce Chłopców 17 lutego odbyły się w Skawie rozgrywki. Umiejętności koszykarskie chłopaków z klasy VIII i VII oraz wzajemna współpraca pozwoliły zdobyć im srebrne medale i tym samym uzyskać tytuł wicemistrza w powiecie.

I miejsce w konkursie recytatorskim o miłości

Uczniowie: Karina Kozielec, Janusz Wojtarowicz, Alicja Brząkała, Karol Musiał, Joanna Kólek i Malwina Knutelska reprezentowali szkołę w I Międzysymnym Konkursie Recytatorskim pt. „Miłość w słowach zaczarowana” organizowanym przez Szkołę Podstawową nr 1 im. Adama Mickiewicza w Krościenku nad Dunajcem. Występy

poetyckie naszych uczniów były na bardzo wysokim poziomie i spośród kilkudziesięciu uczestników Malwina Knutelska zajęła I miejsce oraz Joanna Kólek wyróżnienie.

Międzynarodowy Dzień Języka Ojczystego

Jak co roku, z okazji Międzynarodowego Dnia Języka Ojczystego przez dwa tygodnie odbywały się w naszej szkole

różne konkursy, gry i zabawy w bibliotece szkolnej oraz w klasach I–III. W każdej klasie wyłoniono mistrza kaligrafii, ortografii i pięknego czytania. Podsumowaniem prowadzonych działań było zorganizowanie przez panią: Bożenę Chlebek i Wiesławę Dolańską Szkolnego Konkursu Ortograficznego „Jeden z dziesięciu” dla klasy III i IV. Po trudnym pojedynku Mistrzem Ortografii została Martyna Nowaczyk, a wicemistrzami: Anita Michalik i Magdalena Kacwin. Wszystkie akcje podejmowane w ramach Międzynarodowego Dnia Języka Ojczystego przez wychowawców i nauczycieli, mają na celu uwrażliwić na piękno języka ojczystego.

Tydzień z matematyką

Światowy Dzień Matematyki przypadł 14 marca w związku z tym w naszej szkole przez tydzień odbywały się liczne konkursy, gry i zabawy, które przygotowali uczniowie klasy 7 i 8 pod kierunkiem nauczycieli: Iwony Satały i Moniki Regiec. Wszystkie działania podejmo-

wane w ramach „Tygodnia z matematyką”, miały na celu uświadomić uczniom, że matematyka może być przyjemna i dawać wiele radości, a nauka nie musi być nudna.

Wokalne sukcesy

Uczennice z naszej szkoły wzięły udział w Festiwalu Piosenki Obcojęzycznej, organizowanym przez Szkołę Podstawową nr 1 im. Henryka Sienkiewicza w Szczawnicy. Konkurencja była ogromna, ale nasze wokalistki zaprezentowały się wspaniale i zostały

Dostępny samorząd – granty

Gmina Krościenko nad Dunajcem realizuje przedsięwzięcie grantowe:

„Poprawa dostępności do usług publicznych świadczonych przez Gminę Krościenko nad Dunajcem dla osób ze szczególnymi potrzebami”, finansowane w ramach projektu „Dostępny samorząd – granty” realizowanego przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Celem przedsięwzięcia grantowego jest poprawa dostępności do usług publicznych świadczonych przez Gminę Krościenko nad Dunajcem dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami, w taki sposób, by każdy obywatel mógł skorzystać z usług świadczonych przez jednostki organizacyjne Gminy.

Realizacja zaplanowanych działań doprowadzi do usunięcia istniejących barier poprzez racjonalne usprawnienia, w tym technologie kompensacyjne i asystujące.

Przedsięwzięciem objętych zostało 5 jednostek gminy:

- 1) Urząd Gminy,
- 2) Szkoła Podstawowa w Grywałdzie,
- 3) Szkoła Podstawowa nr 1 w Krościenku nad Dunajcem,

- 4) Szkoła Podstawowa nr 2 w Krościenku nad Dunajcem,
  - 5) Szkoła Podstawowa w Krościcy
- Zaplanowane działania:**

- ▶ remont posadzki w Szkole Podstawowej nr 1 w Krościenku nad Dunajcem;
- ▶ remont schodów wejściowych do budynku Szkoły Podstawowej nr 2 w Krościenku nad Dunajcem;
- ▶ remont schodów wejściowych do budynku z oddziałami przedszkolnymi w Szkole Podstawowej nr 2 w Krościenku nad Dunajcem;
- ▶ zakup materiałów do oznaczenia wewnątrz i na zewnątrz budynków ułatwiających poruszanie się osobom ze szczególnymi potrzebami (m.in. metkownice brajlowskie, taśmy, itp.);
- ▶ zakup urządzeń (m.in. system przywoławczy, pętla indukcyjna, translator mowy);
- ▶ dostosowanie stron internetowych jednostek do potrzeb osób z niepełnosprawnościami;
- ▶ usługa doradcza w zakresie dostępności.

Wartość grantu: 211 885,51 PLN

Wkład własny: 57.354,90 PLN

Łączny koszt: 269240,41 PLN

Małopolska Tarcza Antykryzysowa – Pakiet Edukacyjny II. Realizacja wsparcia szkół i placówek oświatowych

Gmina Krościenko nad Dunajcem otrzymała środki na realizację projektu grantowego: „Małopolska Tarcza Antykryzysowa – Pakiet Edukacyjny II. Realizacja wsparcia szkół i placówek oświatowych” – Grant nr 1 w ramach 10 Osi Priorytetowej Wiedza i Kompetencje; Działanie 10.1 Rozwój Kształcenia Ogólnego; Poddziałanie 10.1.6 Cyfryzacja szkół prowadzących kształcenie ogólne Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014–2020.

Celem projektu jest wsparcie realizacji zajęć dydaktycznych w szkołach podstawowych poprzez wyposażenie tych szkół w narzędzia do nauki zdalnej. Do 4 szkół podstawowych prowadzonych przez gminę Krościenko nad Dunajcem zostaną zakupione monitory multimedialne oraz komputery stacjonarne.

Wartość otrzymanego grantu

74 498,00 zł

(ZEAS)

wyróżnione: Emilia Knutelska, Oliwia Tkacz z klasy III oraz Joanna Kolek z klasy VIII.

Igrzyska Dzieci i Igrzyska Młodzieży Szkolnej w Narciarstwie Alpejskim – Slalom Gigant

3 marca w Ośrodku Arena Narciarska Jaworki – Homole odbyły się Igrzyska Dzieci i Igrzyska Młodzieży Szkolnej w Narciarstwie Alpejskim – Slalom Gigant. Naszą szkołę reprezentowały: Alicja Szlachetowska – klasa II, Oliwia Tkacz – klasa III, Julia Cwierniewicz – klasa IV, Anita Michalik – klasa IV. Alicja Szlachetowska zajęła II miejsce a do pierwszego miejsca zabrakło jej jedynie 0,39 sekundy.

Przygotowała (SP NR. 2)

Więści ze Szkoły Podstawowej Nr 1 im. Adama Mickiewicza

Wszyscy święci Europy – sukces Oliwii

Oliwia Kasprzak, uczennica klasy VII SP Nr 1 otrzymała I nagrodę w Ogólnopolskim Konkursie Literackim pt. „Wszyscy święci Europy – wpływ wybitnych postaci na cywilizację europejską i kulturę polską” w kategorii

opowiadanie. Konkurs został zorganizowany przez SP nr 5 w Świdniku, Miejsko- Powiatową Bibliotekę Publiczną w Świdniku oraz Miejski Ośrodek Kultury w Świdniku. Serdecznie jej gratulujemy i życzymy dalszych sukcesów.

MAŁGORZATA KOTERBA

Międzyszkolny konkurs

Tradycyjnie, w okresie świątecznym w kościele pw. Wszystkim Świętym można było obejrzeć wystawę szopek. Konkurs zorganizowała Szkoła Podstawowa Nr 1 i Parafia. Odpowiedzialnymi byli: Ewa Majerczak i ks. proboszcz Henryk Homoncik. Głównym celem konkursu było promowanie i podtrzymywanie tradycji robienia szopek oraz wzmacnianie więzi rodzinnych. Do konkursu zgłoszono 13 szopek. Przyznano 3 pierwsze miejsca, 4 drugie, 3 trzecie i 3 wyróżnienia. Nagrody dla wszystkich uczestników zakupiła Fundacja Dzieci Pienin, a piękne wydania leksykonu Biblii ufundował ksiądz Proboszcz.

KRYSTYNA WALOSIK

W ramach międzynarodowego projektu

Wolontariusze wraz z opiekunką Joanną Chrobak 23 stycznia odwiedzili Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy w Krościenku nad Dunajcem. Uczniowie z panią Moniką Gębałą przygotowali krótki program artystyczny. Wspaniałą grą na instrumentach zaprezentowali: Magdalena Komorek (skrzypce) i Natalia Kudas (skrzypce) – uczennice z klasy VIII B oraz Miłosz Majkrzak (trąbka) z klasy IV B. Podopieczni ośrodka z zainteresowaniem słuchali występu. Działanie zrealizowano w ramach projektu międzynarodowego „Z kulturą mi do twarzy” – Moduł III – „Kocham, lubię, szanuję”, zadanie 6 „Sztuka łączy wszystkich”.

JOANNA CHROBAK

„Poznaj Polskę” – Przedsięwzięcie Ministra Edukacji i Nauki

Gmina Krościenko nad Dunajcem otrzymała ponownie we wrześniu 2022 r. dofinansowanie na realizację wycieczek szkolnych w ramach przedsięwzięcia pod nazwą „Poznaj Polskę”. Dotacja w wysokości 58656,00 zł stanowiła 80% kosztów zadania, pozostałą kwotę stanowił wkład własny w wysokości 24764,00 zł, na który złożyły się wpłaty rodziców uczniów uczestniczących w wycieczkach.

Program „Poznaj Polskę” ma na celu uatrakcyjnienie procesu edukacyjnego dzieci i młodzieży poprzez umożliwienie im poznawania Polski, jej środowiska przyrodniczego, tradycji, zabytków kultury i historii oraz osiągnięć polskiej nauki. Przedsięwzięcie ma wspomóc realizację podstaw programowych dla szkół podstawowych i ponadpodstawowych, urozmaicić zajęcia lekcyjne, dzięki czemu nauka nabierze praktycz-

negu wymiaru. Uczenie się oparte na praktycznym odkrywaniu śladów historii, czy też eksperymentowaniu w centrach nauki, stworzy uczniom warunki do zdobywania nowych umiejętności w niepowtarzalnym środowisku edukacyjnym.

Program „Poznaj Polskę” jest realizowany przez Ministerstwo Edukacji i Nauki we współpracy z Instytutem Dziedzictwa Myśli Narodowej, Fundacją Nauk Humanistycznych oraz Narodowym Instytutem Kultury i Dziedzictwa Wsi.

W ramach jesiennej edycji przedsięwzięcia udział wzięły 2

szkoły podstawowe, które zrealizowały wycieczki w terminie od 20.10.2022 r. do 30.11.2022 r., tj. Szkoła Podstawowa im. Bohaterów Warszawy w Grywałdzie:

- ▶ dwudniowa wycieczka dla uczniów klas VIII do Wrocławia (Muzeum Przyrodnicze Uniwersytetu Wrocławskiego, Ogród Botaniczny Uniwersytetu Wrocławskiego, Hydropolis, Panorama Raławicka),
  - ▶ dwudniowa wycieczka dla uczniów klas V do Wrocławia (Muzeum Przyrodnicze Uniwersytetu Wrocławskiego, Ogród Botaniczny Uniwersytetu Wrocławskiego, Hydropolis, Panorama Raławicka),
  - ▶ jednodniowa wycieczka dla uczniów klas I i III do Kopalni Soli w Wieliczce oraz Muzeum Obwarzanka w Krakowie
- Szkoła Podstawowa nr 1 im. Adama Mickiewicza w Krościenku nad Dunajcem:**
- ▶ trzydniowa wycieczka dla uczniów klas VIII do Warszawy (Centrum Nauki Kopernik, Historyczny ze-

- spół miasta z Traktem Królewskim i Wilanowem, Biblioteka Uniwersytecka, Muzeum Jana Pawła II i Karola Wyszyńskiego, Muzeum Powstania Warszawskiego, Zespół zabytkowych cmentarzy wyznaniowych na Powązkach)
- ▶ jednodniowa wycieczka dla uczniów klas IV, VI i VII do Krakowa (Kraków – historyczny zespół miasta, Muzeum Archeologiczne w Krakowie),
- ▶ jednodniowa wycieczka dla uczniów klas IV i V do Zakopanego i Bachledówki,
- ▶ jednodniowa wycieczka dla uczniów klas I do Zakopanego i Bachledówki,
- ▶ jednodniowa wycieczka dla uczniów klas II i III do Zakopanego i Bachledówki.

Łącznie w 2022 r. na realizację 21 wycieczek szkolnych Gmina otrzymała dotację w wysokości 160 199,00 zł

(ZEAS)

W NOWEJ BIBLIOTECE

W połowie stycznia 2023r. biblioteka zmieniła swoją lokalizację, w związku z wybudowaniem nowego budynku przy ul. Alei Wędkarzy 1.

Cały księgozbiór z ul. Jagiellońskiej został przewieziony i poukładany na półkach. W nowym obiekcie poza wypożyczalnią, czytelnią czy pomieszczeniami administracyjnymi są także m.in. sala warsztatowa dla dzieci i młodzieży, kąciak dla najmłodszych z zabawiaczami edukacyjnymi, strefa dla seniorów na spotkania Klubu Miłośników Książki, Pieninoteka z wyodrębnionym księgozbiorem regionalnym i ogródek plenerowy. Przed biblioteką znajduje się wrzutnia na książki. Urządzenie pozwala na przyjmowanie wcześniej wypożyczonych zbiorów o każdej porze, również w dni wolne od pracy i święta.

Inwestycja współfinansowana została przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego ze środków budżetu państwa w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa Priorytet 2.0, Priorytet 2, Kierunek interwencji 2.1. "Infrastruktura bibliotek 2021–2025". Otrzymana dotacja to kwota 1 628 000 zł. Operatorem priorytetu Infrastruktura Bibliotek jest Instytut Książki.

Ferie : warsztaty literacko – plastyczne

Podczas tygodniowych warsztatów literacko–plastycznych można było uczestniczyć w atrakcyjnych zajęciach prowadzonych przez bibliotekarkę.

Wprowadzeniem były „Zabawy i niespodzianki” – i tutaj nie obyło się bez głośnego czytania zimowych opowieści oraz tworzenia ilustracji aby w dalszym etapie wykonać figurkę z masy solnej. Kolejną propozycją spotkania był „Skarpetkowy zawrót głowy”, na podstawie książki „Niesamowitych przygód dziesięciu skarpetek” Justyny Bednarek. Każdemu z Nas zdarza się być samotnym i smutnym, tak też było z losem szarej skarpetki, która postanowiła całkowicie zmienić swoje życie. Przygotowana zabawa stolikowa „Gorąca skarpetka”

rozkręciła całkowicie atmosferę wśród uczestników. Przy okazji spotkania każdy mógł zmierzyć się z wyzwaniem, a mianowicie z zaprojektowaniem własnej skarpetki. Wielką atrakcją było wykonanie pomponów, a skarpetki z akcentem góralskim bardzo przypadły wszystkim do gustu. Następnego dnia warsztaty upłynęły pod znakiem świetnej zabawy, a to za sprawą teatryku kamishibai. Tym razem wszystkie dzieci wcieliły się w rolę ilustratora i zaprojektowały własnego bohatera. Młodzi artyści okazali się bardzo kreatywni i pracowici. Emocje i uczucia to niezwykle ważny temat, który również został poruszony podczas „Ferii w bibliotece”. Uczestnicy wysłuchali opowiadań o znużeniu, radości itd., a następnie przystąpili do tworzenia zabawki sensorycznej. Nie lada wyzwaniem było także stworzenie kartki „przyjaźni” techniką iris folding, z którą dzieci poradziły sobie doskonale. Już następnego dnia można było zmierzyć się z nauką i jej ciekawostkami. Pytań było wiele: Jak zrobić domowy wulkan? Dlaczego bakterie Nas uwielbiają? I jak z nimi walczyć? Dlaczego pająk z markera ścieralnego polany wodą rusza się? Jak zrobić bańkę w bańce? I doskonałą odpowiedzią okazały się wykonane zabawy badawcze. Zakończeniem ferii w bibliotece był solny obrazek „Kosmiczne opowieści”. Nasi młodzi czytelnicy doskonale poradzili sobie z każdym zadaniem.

Zorganizowane „Ferie w bibliotece” cieszyły się ogromnym zainteresowaniem. Dziękujemy wszystkim za wspólnie spędzony czas.

Ostatki literackie

Poezja Asnyka, ks. Twardowskiego, Krystyny Aleksander na ostatkowym spotkaniu literackim Klubu Miłośników Książki. Miłym zaskoczeniem okazała się recytacja wierszy z wczesnych lat młodości: tych bliskich naszemu

sercu i tych wypowiedzianych w gwarze pienięskiej. Kulminacyjnym punktem programu był występ kapeli Jaśka Kubika. Jak to zwykle bywa, muzyka pienięska brzmiała w całej bibliotece, a mistrz porwał uczestników do wspólnego śpiewu i tańca.

Spotkanie z pasjonatem przyrody

Daniel Urbaniak od wielu lat fascynuje się pięknem przyrody i uwiecznia aparatem fotograficznym niezwykle świat zwierząt i roślin. Jego pasją jest również codzienny bieg na Turbacz i prowadzenie bloga GORCE DLA ZIELONYCH. Podczas zorganizowanego spotkania z okazji Dnia Kobiet, mieliśmy okazję poznać bogactwo naszej okolicy, jaką jest Dolina Dunajca. Nasz gość

pokazał zgromadzonym sprzęt potrzebny do obserwacji zwierząt w ich naturalnym środowisku, zwracając szczególną uwagę na podpatrywanie świata sów, wilków, niedźwiedzi itp. Nie mogło również zabraknąć fotografii kreta albinosa w ruchu, bo jest to jego perełka wśród fotografii.

Publiczność była zachwycona. Dziękujemy wszystkim za przybycie.

Promocja czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży

była niebywałą okazją do kształtowania postaw czytelniczych wśród młodych czytelników. Skupiamy się na tym, że im wcześniej zaczniesz pielęgnować zainteresowania czytelnicze to w późniejszym wieku zaczną procentować. Odwiedzili nas uczniowie z klasy 2 i 5 Szkoły Podstawowej nr 1 im. A. Mickiewicza i z klasy 2– Zespołu Szkół im. mjr. Henryka Sucharskiego w Tyłmanowej. Przy okazji uczniowie dowiedzieli się jak zwrócić książkę kiedy biblioteka jest zamknięta. Wszyscy byli pod wrażeniem tego miejsca.

STATYSTYKI za rok 2022r.

ZBIORY BIBLIOTECZNE

Stan księgozbioru na koniec 2022 roku wynosił 34 097 woluminów, w tym:

Biblioteka w Krościenku n.D	Dorośli: 18 647 vol + 7505 dzieci = 26 152 vol.
Filia w Grywałdzie	= 7 945 vol.
RAZEM	34 097 vol.
AUDIOBOOKI	71 szt.

W okresie sprawozdawczym w placówkach przybyło:

965 vol. w kwocie 20 819,88 zł, w tym:

– 434 vol. za kwotę 10 256,88 zł z dotacji Urzędu Gminy

– 378 vol. za kwotę 10 000,00 zł z dotacji Biblioteki Narodowej

– 153 vol. za kwotę 1 103,00 zł pozyskano jako DAR od czytelników (przyjmujemy książki nowe!)

Ponadto zakupiono kody dostępu do Legimi w kwocie 540,00 zł.

Liczba zakupionych książek na 100 mieszkańców wynosi – 14,40

Gromadzenie zbiorów odbywa się przez zakup nowości i wpisanie ich do inwentarza w katalogu on-line Sowa Premium Marc 21. Gromadzimy nagradzane i najwartościowsze pozycje książkowe, które są dostępne na rynku wydawniczym. Przy wyborze określonych tytułów bierzemy również pod uwagę sugestie naszych czytelników.

LICZBA CZYTELNIKÓW AKTYWNYCH:

Biblioteka w Krościenku 549 dorośli + 428 dzieci	– 977 czytelników
Filia w Grywałdzie	– 320 czytelników
Liczba czytelników na 100 mieszkańców	– 19,36 czytelników

LICZBA WYPOZYCZEŃ NA ZEWNĄTRZ :

	Liczba wypożyczeń na zewnątrz	Liczba udostępnień na miejscu
Biblioteka w Krościenku	17 603 vol.	565 vol.
Filia w Grywałdzie	6 071 vol.	152 vol.
Liczba wypożyczeń na 100 mieszkańców	364 vol.	

Przez Gorce i Beskid Sądecki

PIĄTEK. Biuro Zawodów

SOBOTA. Etap nocny

NIEDZIELA. Etap Beskid Sądecki

NIEDZIELA. Etap Beskid Sądecki

Ponad 400 biegaczy wzięło udział w Małopolskiej Etapowej Triadzie w Krościenku nad Dunajcem. Zmagali się oni na górskich trasach w pierwszy weekend stycznia. Partnerem tytularnym przedsięwzięcia była Małopolska, a współorganizatorem Centrum Kultury i Promocji w Krościenku nad Dunajcem.

Uczestnicy dojechali do Stolicy Pienin w większości już w piątek. Dzięki temu mieli czas spokojnie przygotować się

do biegu i zwiedzić Krościenko nad Dunajcem. Pomimo, że był to środek zimy uczestników powitała wiosenna pogoda. Niestety było więc błota w niższych partiach biegowych zmagani, a wyżej na górskich trasach były miejscami oblodzenia.

Uczestnicy rywalizowali w Gorcach na trasach o długości 33 i 17 km. Głównym szczytem do zdobycia był Lubań z wieżą widokową, na której szczyt musiał wbiec każdy z uczestników.

Najszybszymi mężczyznami byli: Dariusz Tarasek z Nowego Sącza (33 km) i Daniel Żochowski z Warszawy (17 km). Najszybszymi zawodniczkami okazały się Katarzyna Zajac z Tarnowa (33 km) i Małgorzata Lis-Pasionek z Leska (17 km).

Po kilku godzinach odpoczynku uczestnicy spotkali się na nocnym etapie o długości 6 km. Trasa przebiegała przez szczyt Stajkowej, a sam finisz biegu obejmował wbiegnięcie

na stok narciarski. Najszybciej na nim byli: Daniel Żochowski i Magdalena Kraszpułska z Warszawy.

Następnego dnia, w niedzielę zawodnicy ruszyli zdobywać szczyty Beskidu Sądeckiego. Tego dnia uczestnicy zdobywali kolejno szczyty na Przehybie, Dzwonkówce i Bereśniku. W wyższych partiach gór biegacze mogli poczuć prawdziwą zimę. Było zimno, śnieg i mroźny wiatr. Na najdłuższym dystansie 31 km zwyciężył Dariusz Tarasek, natomiast wśród kobiet dwie zawodniczki zameldowały się na mecie niemal równocześnie. Były to: Katarzyna Zajac i Marta Długosz-Sawicka z Łodzi.

Drugim rozgrywanym w tym dniu dystansem był 23 km. Wygrali go: Daniel Żochowski i Aneta Sz wajka ze Stalowej Woli. Ostatni, najkrótszy dystans liczył 11km. Pierwsze miejsca zajęli: Jerzy Pachut ze Słonic i Magdalena Kraszpułska z Warszawy.

Podczas zakończenia zawodów udekorowali zostali najszybsi zawodnicy na dystansach solo oraz w biegach etapowych (suma trzech czasów).

Kolejna edycja zawodów będą 23 i 24 września. Najdłuższym dystansem do pokonania będzie aż 100 km.

Pełne wyniki dostępne są na stronie Małopolskiej Triady Etapowej.

Ze strony internetowej UMMW oprac. (BES)

Zimowe atrakcje

Tej zimy miłośnicy łyżew mieli nie lada gratkę. W stolicy Pienin uruchomiono kryte lodowisko mierzące 600 m kwadratowych przeznaczone jednorazowo nawet dla 80 osób. Mogli z niego korzystać wszyscy bez względu na wiek, zarówno mieszkańcy jak i turyści. Szczególnie zadbane jednak o najmłodszych mieszkańców gminy. Ci mogli jeździć na łyżwach za darmo.

W trakcie ferii zimowych gmina zaoferowała zupełnie bezpłatną jazdę dzieciakom ze szkół podstawowych z terenu gminy

Krościenko nad Dunajcem, pokrywając koszty ich karnetów. – *Chcieliśmy dzieciom zapewnić aktywny wypoczynek na świeżym powietrzu podczas ferii, bo nie wszystkich było stać na wyjazd z dziećmi* – mówi wójt Jan Dyda.

Uczniowie mogli szaleć na tafli lodu krytego lodowiska, korzystając z uroków zimy. Kto nie miał łyżew mógł jej wypożyczyć na miejscu. Można było też tam dodatkowo pożyczyć kaski i specjalne chodziki, te były szczególnie przydatne dla młodszych dzieci i tych

stawiających pierwsze kroki na lodzie.

To nie był koniec atrakcji dla dzieci ze szkół podstawowych w te ferie. Mogły one też skorzystać z promocyjnej ceny karnetów na wyciąg narciarski

„Polana Sosny”, dzięki umowie pomiędzy wójtem Janem Dydą, a Leszkiem Bajorkiem – Fiałkowskim, prezesem Zarządu Zespołu Elektrowni Wodnych Niedzica.

(BES)

→ **Zespół ds. Ekonomiczno
- Administracyjnych Szkół**

34 – 450 Krościenko
nad Dunajcem
Ul. Biały Potok 1
Tel. (0-18)262-34-49,
fax. (0-18) 262-34-55
zeas@kroscienko-nad-
dunajcem.pl

→ **Zakład Gospodarki
Komunalnej Krościenku
nad Dunajcem**

34-450 Krościenko nad
Dunajcem, ul. Jana III
Sobieskiego 3 F
tel. (0-18) 262-57-26
zgk@kroscienko-nad-
dunajcem.pl

→ **Gminny Ośrodek Pomocy
Społecznej**

34-450 Krościenko nad
Dunajcem, ul. Esperanto 2
tel. (0-18) 262-30-09
e-mail: gops@kroscienko-
nad-dunajcem.pl

**GLÓWNE SŁUŻBY
ALARMOWE:**

112 – centrum
powiadomienia
ratunkowego
999 – pogotowie
ratunkowe
998 – straż pożarna
997 – Policja

→ **Pozostałe służby
alarmowe:**

983 – pogotowie
weterynaryjne
984 – ratownictwo wodne
601 100 100 – numer
ratunkowy nad wodą
(WOPR)
601 100 300 – numer
ratunkowy w górach
18 262 57 47 – Oddział
GOPR w Krościenku nad
Dunajcem
987 – centrum
zarządzania kryzysowego
991 – pogotowie
energetyczne
992 – pogotowie gazowe
994 – pogotowie wodno-
kanalizacyjne
512 470 120 Pogotowie
kanalizacyjne PPK
995 – Komenda Główna
Policji – system Child Alert
996 – Centrum
Antyterrorystyczne

Urząd Gminy

ul. Rynek 35,
34 – 450 Krościenko nad Dunajcem
tel. +48 18 262-30-77 Sekretariat
tel. +48 18 262-31-41
tel. +48 18 262-34-65
fax. +48 18 262-34-55
gmina@kroscienko.pl

**Centrum Kultury i Promocji
w Krościenku nad Dunajcem**

ul. Rynek 34,
34 –450 Krościenko nad Dunajcem
Tel. (0 -18)262-33-04, (0-18)262-00-32
marketing@ckipkroscienko.pl
www.ckipkroscienko.pl

**Gmina Biblioteka Publiczna
w Krościenku nad Dunajcem**

34-450 Krościenko nad Dunajcem,
Ul. Aleja Wędkarzy 1
Tel. (0-18) 262 – 31 –00
biblioteka@kroscienko.pl
www.biblioteka.kroscienko-nad-dunajcem.pl

SŁUŻBY

→ **Komisariat Policji
w Szczawnicy**
ul. Skotnicka 77,
34-460 Krościenko nad
Dunajcem
tel: 47 83 46 700
fax: 47 83 46 705
kp-szczawnica@nowy-
targ.policja.gov.pl

→ **Komenda Powiatowa
Państwowej Straży
Pożarnej w Nowym Targu**
Kościuszki 3,
34-400 Nowy Targ
tel. (18) 261 09 80
kppspnowytag@straz.
krakow.pl
www.psp.nowytag.pl

TELEFONY ZAUFANIA

→ **Telefon zaufania dla dzieci
i młodzieży:** 116-111
→ **Telefon dla ofiar przemocy
w rodzinie (niebieska linia):**
801-12-00-02
→ **Ogólnopolski Telefon
Zaufania Narkotyki
- Narkomania** 800 199 990
→ **Wsparcie dla osób
w kryzysie psychicznym**
tel. 800 70 2222|porady@
liniawsparcia.pl
www.liniawsparcia.pl

OCHRONA ZDROWIA

→ **Samodzielny Publiczny
Zakład Opieki Zdrowotnej**
34-450 Krościenko nad
Dunajcem,
ul. Esperanto 1
tel. (18) 262 30 46
fax 18 262 31 46
zoz.kroscienko@op.pl
zoz.rejestracja@op.pl
www.pozkroscienko.pl

→ **Podhalański Szpital
Specjalistyczny im. Jana
Pawła II w Nowym Targu**
ul. Szpitalna 14, 34-400
Nowy Targ
tel. (18) 263 30 00
sekretariat@pszs.eu
www.pszs.eu

→ **Poradnia Psychologiczno
- Pedagogiczna
w Nowym Targu**
ul. Królowej Jadwigi 1,
34-400 Nowy Targ
tel. (18) 266 35 68
poradnia-nt@nowotarski.pl
www.poradnia-
nt.nowotarski.pl

URZĘDY I INSTYTUCJE

→ **Powiatowy Urząd Pracy
w Nowym Targu**
ul. Szpitalna 14,

34-400 Nowy Targ
tel.(18) 264 93 68,
(18) 264 93 28,
(18) 266 56 91
fax (18) 266 98 97
pup@nowytag.pl
krnt@praca.gov.pl
www.pup.nowytag.pl

→ **Powiatowe Centrum
Pomocy Rodzinie
w Nowym Targu**

ul. Szaflarska 39,
34-400 Nowy Targ
tel. (18) 264 08 07,
(18) 266 42 07
fax (18) 266 42 07
pcpr@nowotarski.pl
www.pcpr.nowotarski.pl

→ **Kuratorium Oświaty
w Krakowie
- Delegatura
w Nowym Targu**

Plac Słowackiego 14,
34-400 Nowy Targ
Tel. 663 906 106
kuratorium.krakow.pl

→ **Powiatowa
Stacja Sanitarno-
Epidemiologiczna
w Nowym Targu**
ul. Jana Kazimierza 6,
34-400 Nowy Targ
tel (18) 266 31 65,
(18) 266 29 14
fax (18) 266 97 77,
gsm 601 563 143 (Telefon
dyżurny w dni wolne
od pracy oraz święta),
728 980 391 (Telefon
całodobowy)
nowytag@psse.
malopolska.pl
www.nowytag.psse.
malopolska.pl

→ **Powiatowy Inspektorat
Weterynarii**

osiedle Bereki 19,
34-400 Nowy Targ
tel. 18 266-23-61
fax 18 266-23-61
piw-nowytag@wp.pl
www.piwnowytag.pl

→ **Powiatowy Inspektor
Nadzoru Budowlanego
w Nowym Targu**

ul. Jana Kazimierza 22,
34-400 Nowy Targ
tel. (18) 264 94 66
pinb@pinb.com.pl
www.pinb.com.pl